

MAGYAR LÁ

T. Dunaposta
HUNGARIA
Postafiók 151
Budapest
Extern

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: dr Gyártás Elemér

Hadműveletek az északi fényben

A finnek sikeresen védekeznek az oroszok ellen. — A kommunista finn ellenkormány meg nem támadási szerződést kötött Moszkvával

Moszkvából jelentik: A szovjet támogatással megalakult finn népkormány, melynek tagjai mind kommunista emigránsokból állnak, megkötötték a meg nem támadási szerződést Moszkvával. Megállapodtak abban is, hogy mit ad a népkormány Szovjetországnak és mit Moszkva a finn népkormányának.

A harcok azonban egyelőre tovább tartanak. A különböző forrásból származó hírek mind egybehangzóan azt jelentik, hogy a finnek sikerrel védekeznek. Az oroszok veszteségei igen jelentékenyek. A finnek stratégiai okokból visszavonultak a Ladoga-tó északi vidékéről. Suojaerivénél az oroszok nagy támadása összeomlott, sőt a finnek ellentámadásba mentek át. A szovjet csapatok több harcikosit veszítettek. A finnek erős ellenállása szovjet részről nagy meglepetést kel-

tett. Az ellenségeskedés megkezdése óta a finnek 25 szovjet repülőgépet lőttek le. Imatra közelében egy teljes szovjetrepülőosztágot megsemmisítettek. Karéliában a szovjet harcikosik támadását visszaverték, mert a finn elhárító tüzérség kitűnő. Hasonlóképpen kiválóak a finn gyalogosok is és ehhez járul még az is, hogy minden finn katona kitűnő automata fegyverrel van ellátva, azonkívül nagyszámu géppuskával rendelkeznek. Az oroszok által két nappal ezelőtt elfoglalt Petsamo visszafoglalását megerősítik. A finnek itt 800 foglyot ejtettek. A hadműveletek északi fény mellett folytak le. Az északi fény különben előmozdította az oroszok és gyermekek átmenekülését is Norvégiába. Valkierinél egy szovjet repülőgép fehér zászlók lengetése közben kényszerleszállást végzett, a repülőgép legénysége megadta magát.

Orosz hivatalos közlés az ellenségeskedés megkezdéséről

Támadás 140 kilométeres arcvonalon. — Az oroszok is elismerik, hogy a finnek ellenállása egyre makacsabb

Moszkvából jelentik: (DNB) A Pravda közli az ellenségeskedés megkezdéséről szóló jelentéseket. Eszerint november 30-án hajnalban Mereskov hadseregparancsnok és Sdanov pártszervezeti vezető parancsot adott a szovjet csapatoknak, hogy reggel 8 órakor kezdjék meg a támadást. Ennek megfelelően november 30-án reggel 8 órakor a karéliai földszoroson, a 140 kilométer hosszú határ mentén működésbe lépett a szovjet tüzérség, majd a csapatok is megkezdtek a támadást az egész arcvonalon. A lap ezután leírja a nehézségeket, amelyekkel a szovjet csapatoknak meg kell küzdeniük. Eszerint az első, váratlanul jött csapás után egyre makacsabb lett a finnek ellenállása, s különösen veszélyes és időtrábló a rejtett finn gépfegyverfészek és aknacsapdák eltávolítása. A finnek mindenütt fölrobbantották a hidakat, utakat és harcikosicsapdákat helyeztek el. A szovjet légitörzsek a finn légierőt eleinte meglepték, úgyhogy az csak később tudott működésbe lépni.

**Hivatalos jelentés a finn veszteségekről.
A finnek nem harcolnak mérges gázzal**

Stockholmi jelentés szerint finn részről hivatalos jelentést adtak ki azokról a veszteségekről, amelyek légitámadások következtében érték Finnországot. Eszerint Helsinkiben hatvanöt ember halt meg, százhatvanöt megsebesült. Az egész országban 85 halottat és száznyolcvanegy sebesültet mutat fel a néhánynapos háború mérlege.

Párizsból jelentik: A Havas helsinki-i jelentése szerint finn hivatalos közlemény cáfolja

a moszkvai rádiókat azt az állítását, hogy a finn csapatok november 30-án mérges gázt használtak. A finn közlemény határozottan állítja, hogy a finn hadsereg a mérgesgázokat sohasem fogadta el harci eszközül.

A finn szociáldemokrata párt kiáltványa a kommunista ellen- kormány ellen

A finn munkásosztály szembeszállt az igazságtalan támadással, de kész a békés kapcsolatok helyreállítására is

Helsinkiből jelentik: A Teriokiban megalakult finn népkormány fellépésével szemben a finn szociáldemokrata párt nyilatkozatban világította meg a finn munkásság álláspontját. A kiáltvány hangoztatja, hogy a finn nép egyedüli jogos képviselője a Helsinkiben megalakult és népképviselőre támaszkodó finn kormány. Finnország — folytatja a kiáltvány — igazságtalanságnak lett az áldozata. A finn munkásosztály feladata tehát az, hogy a támadással szembeszálljon. Ez a természetszerű védekezés semmiképpen sem csökkenti a nép, vagy a munkásosztály ama óhaját, hogy minden megtörténjék a két ország közötti békés kapcsolatok érdekében. Amíg azonban a támadók vonakodnak a finn nép békeóhaját igazi értékben megbecsülni, nem marad más hátra,

Tallinból jelentik: A Stefani úrroda tallini jelentése szerint a Kyrov nevű szovjet cirkáló, amelyet a hangói parti útegek megrongáltak, javítás céljából befutott a tallini dokkba.

Uj határok a finn ellenkormányval való megegyezés szerint

Moszkvából jelentik: A szovjet lapok térkép-vázlatot közölnek, amelyek azt ábrázolják, hogy a szovjet és a finn népkormány megegyezése szerint hogyan tervezik az új határ megvonását. Eszerint az a széles földterület, amelyet a finn ellenkormány a karéliai földszoroson átenged, 3900 négyzetkilométert tesz ki, Viipuri azonban Finnországban marad.

Robbanás az ellenkormány székhelyén

Párizsból jelentik: A Havas helsinki-i jelentése szerint a finn fővárosban híre jár, hogy Terioki fürdőhelyen, ahol a finn ellenkormány székel, robbanás történt. A finnek a vidék elhagyásakor sok aknát helyeztek el.

Egy másik jelentés szerint egy lelőtt szovjet repülőgép legénysége között egy női repülő is volt. Szovjet repülőgépek géppuskatűzzel árasztottak el egy svéd gőzöst, amelyen svéd és francia menekülő nép voltak. A tüzelésnek hatalmas áldozata nem volt.

**Erkko volt finn külügyminiszter
svédországi követ lett. A finn kormány
a svéd diplomácia útján az új tárgyalá-
sok lehetősége felől érdeklődik Moszkva-
ban**

Helsinkiből jelentik: Erkko, volt finn külügyminisztert kinevezték Finnország stockholmi követévé.

Moszkvából jelentik: A moszkvai svéd követ bejelentette a külügyi népbiztosságon kormányára közlését, mely szerint a finn kormány Svédországot kérte fel, hogy képviselje a finn alattvalók érdekeit a szovjet kormánynál.

Washingtonból jelentik: A finn kormány a svéd követ útján kérdést intézett Moszkvához, hogy mennyiben van lehetőség új tárgyalások megkezdésére.

mint az, hogy fegyverrel védekezzenek az erőszak ellen a nemzeti függetlenség, a demokrácia és a béke jogaiért.

Szombaton és vasárnap nem volt légitámadás Finnország felett. A Berlingske Tidende című dán lap ezt annak tulajdonítja, hogy ezeken a napokon folyt le a finnországi németek elszállítása. A szovjet kormány ugyanis biztosította a német kormányt a német állampolgárok elszállításának zavartalanágáról. Erre a célra a Donau nevű német gőzös meg is érkezett Finnországba, mely 700 német állampolgáron kívül 150 olasz állampolgárt is elvisz magával.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon)

A finn-orosz viszály ügyében való közbelépés végett december 9-ére összehívták a genfi Népszövetséget

A szovjet megbízottja lesz az elnök a népszövetségi tanácsülésen

Helsinkiből jelentik: A finn központi kormány elhatározta, hogy a szovjet-finn viszály ügyét a Népszövetség elé viszi. *Holsti*, Finnország népszövetségi megbízottja jegyzékét nyújtotta át a főtitkárságnak. Ebben a Népszövetség tanácsülésének legrövidebb időn belül való összehívását sürgeti. *Avenol* főtitkár azonnal intézkedett a tanácsulást december 9-ére hívta össze.

Érdekes, hogy a legközelebbi tanácsülésen, mint soros, a szovjet elnökölne, *Maitsky* londoni szovjet nagykövet személyében.

A német sajtó magyarázata Németország tartózkodó magatartásáról

Berlinből jelentik: A német lapok, amelyek eddig csak röviden és moszkvai jelentések alapján számoltak be a szovjet-finn ellenségeskedésekről, hétfőn reggel már hosszabb cikkben foglalkoznak az ügyvel. A *Börsenzeitung* megállapítja, hogy a nyugati demokráciák sórták Finnországot a szovjet elleni viszályba.

A lap szerint a szovjetnek megvan a joga arra, hogy stratégiaileg és külpolitikailag bizottsítsa magát minden ismeretlen fejleménnyel szemben. Megállapítja a lap, hogy az angol sajtó és rádió a finn-szovjet összeütközést is Németország elleni propaganda céljaira használja fel. A lap ezután méltatja Németország tartózkodó magatartását, mely nem különbözik Anglia, Franciaország és más országok magatartásától.

A nyugati demokráciáknak tulajdonítja Finnország szomorú sorsát a *Deutsche Allgemeine Zeitung* is, mely megállapítja, hogy a nyugati hatalmak most éppúgy cserbenhagyták Finnországot, mint Lengyelországot, Németország magatartása ebben az ügyben mindig korrekt és határozott volt. A német álláspont szerint azok a szovjet kívánságok, hogy Leningrádot és a finn öbölt biztosítsák, jogosak, de azok nem sértik Finnország függetlenségét, vagy területei épségét.

Angol magyarázat arról, hogy az oroszok finnországi térfoglalása tulajdonképpen a németek ellen irányul

Londonból jelentik: Az egyik nagy angol lap, a *Yorkshire Post* katonai munkatársa hosszú cikkben foglalkozik a finn-szovjet viszályval. A cikk hangoztatja, hogy tekintettel Finnország nagy kiterjedésére és a sok tóra, az oroszok elsősorban a hadászati fontos pontok elfoglalását kísérik meg. Ez vonatkozik Hangőre is, mert ennek birtokában el tudják zárni a Balti-tengert. Ha helyesen akarjuk értelmezni az orosz aggodalmát Leningrád miatt, Finnország helyett Németországot kell érteni. A Baltikum orosz elfoglalása a német előretérés megakadályozását szolgálja. Ezzel szárazföldi védelmi övet vonnak, Németország elé Lengyelország elfoglalása után. Az oroszok azt akarják elérni, hogy Finnország déli partjai is orosz felügyelet alá kerüljenek.

A cikk ezután rámutat arra, hogy az oroszok Finnország több pontján szállítottak partira csapatokat, de nem elég számban ahhoz, hogy a finnek feladják a védelmi vonalaikat. Ebben bízik Mannerheim tábornagy, a finn hadsereg főparancsnoka is.

A külföldi rokonszenv-nyilvánítsa a finnek iránt

Zürichből jelentik: A svájci sajtó stockholmi és helsinki-i jelentések alapján beszámol a finnországi helyzetről. A *Neue Zürcher Zeitung* stockholmi tudósítója vázolja azokat a drámai jeleneteket, amelyekkel asszonyok és gyermekek ezrei menekülnek a hóviharban, gyalogosan, észak felé. Az úton tehergépkocsik és magángépkocsik rohannak utasokkal zsúfolva. Az útszélén olykor könnyező asszonyok és gyermekek a fáradtságtól kimerülten esnek össze.

Istanbulból jelentik: A török sajtó továbbra is kifejezést ad méltatlankodásának a Finnor-

szág elleni szovjet támadás miatt. A nyugatlanság török körökben egyre jobban elhatárolódik, mert attól tartanak, hogy Oroszország, ha végez Finnországgal, visszafordul a dunai államok és a Balkán felé. Az egyik török lapban egy képviselő azt írja, hogy az európai álla-

Elkészült a vádirat Ausschnitt ellen

Okmányhamisítással, csalással vádolják Ausschnittot

Bucurestiből jelentik: Miután a vizsgálóbíró befejezte az Ausschnitt-ügy vizsgálatát, elkészült a vádirat, amelynek alapján perbefogják a nemrég letartóztatott iparmagnát, aki mint a Resica-művek delegált adaminisztrátora, a „Titan Nadrag Calan” részvénytársaság igazgatója és főirányítója, továbbá mint a monacói „Campinar Européen de Participation” (Cepi) társaság alelnöke különböző szabálytalanságokat követett el.

A vádirat a következőkben sorolja fel a vétkesség elemeit:

1. A Resica részvénytársaság nagy szállítója volt a C. F. R.-nek, amely az 1919–1925 évi szállításokért 103.404.887 leiel tartozott. Fizetés fejében a C. F. R. felajánlotta Resicának 18.103.000 francia frank értékű 1931. évi államfejlesztési kötvényt, külföldi kötelezvényekben, amelyeket a román állam garantált. Minthogy ezeket a kötvényeket könnyen lehetett a külföldön forgalomba hozni, ma Ausschnitt, azon ürügy alatt, hogy a külföldön kamatokat kell fizetnie a Resicáért, 1934 május 7-én hitelnyitásra kapott engedélyt a Nemzeti Banktól és sikerült ezeket a kötvényeket megszereznie a Cepi számára, ami egyértelmű azzal, hogy a saját számára szerezte meg. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a kamatfizetésről szóló állítás nem felelt meg a valóságnak.

2. A hadseregfelszerelés számára a Resicának nagymennyiségű ócskavasra van szüksége, aminek külföldön való megrendeléséről a Metalunit társaság gondoskodott, úgyhogy a Resica ebben a tekintetben befejezett fény előtt állott. Hátra volt még a szükséges deviza megszerzése az ócskavas kifizesésére. Ezt a művele-

teknek együttes védelmet kellene szervezniük a külső veszedelem ellen.

Madridből jelentik: Valamennyi spanyol lap feltűnő formában ad hírt a finnek hősiességéről.

Koppenhágából jelentik: Az itteni finn követség épülete előtt hatalmas arányú rokon-szenvtüntetés zajlott le.

Szovjetellenes tüntetések Rómában

Rómából jelentik: A szombat esti szovjetellenes tüntetések vasárnap fokozódtak. Ezúttal a szovjet követség elé vonultak a többnyire egyetemi ifjakból álló tüntetők s füttykoncerttel és kiáltásokkal adták kifejezést szovjetellenes érzelmeiknek. Olaszországban általában az a vélemény, hogy a finnországi események felnyitották Európa szemét. A *Resto del Carlino* szerint ma mindenki Olaszország felé fordul, mert ahol Olaszország közbeszól, ott helyre szokott állni a rend. Ezt elsősorban Spanyolország példája mutatja. Olaszország akkor használja föl mai előnyét, amikor elérkezik a megfelelő pillanat, hogy hallassa szavát és amikor megmenti Európa kulturáját. Mussolini különben is kijelölte, hogyan lehet helyes útra visszavezetni a testvérgyilkos Európát. Az olasz lapok hangoztatják, hogy Olaszország nem tűr semmi olyan megmozdulást, mely a Kárpátokon és a Fekete-tengeren túl akar menni. Lord Lloyd, aki pénteken Cianóval tanácskozott, kommunistaellenes együttműködésről is tárgyalt olasz körökben.

Londoni óhajlás az angol-német kibékülésre a Szovjet ellen

Rómából jelentik: A *Voce d'Italia* azt jelenti, hogy Londonban olyan hangokat lehet az utóbbi napokban hallani, amelyek szerint helyes volna, ha Anglia és Németország békét kötne, hogy közösen forduljanak a szovjet ellen. A nyugati fővárosokban ugyanis attól tartanak, hogy Szovjet-Oroszország a finnországi háború befejezése után Svédország és Norvégia ellen fordul, hogy megvalósítsa régi tervét a lappföldi vasércleletek és a jégmentes norvég kikötők megszerzését.

tet a Metalunit már a Resicával együtt folytatta a Nemzeti Banktól megkérte és meg is kapta az ócskavasbehozatalhoz szükséges devizát. Így a Nemzeti Bank 1937 decemberében engedélyezett 275 ezer font sterlinget, aminek nagyrészét a Metalunit szerezte meg. Később újabb nagyszögű devizaengedélyeket kért a Resica, amelyeket a Metalunit közbejárásával és különböző pénzügyi műveletek segítségével nem a továbbiakban még nagyobb mértékben szükségessé vált ócskavasbehozatal fedezésére fordították, ami által a Resicát nagymérvű károsodás érte.

3. Max Ausschnitt ezenkívül még okmányhamisításokat is követett el. A Resica egy ízben kérvényt adott be a nemzetgazdasági minisztériumhoz azon céllal, hogy a román kormány járjon közbe a francia kormánytól bizonyos vámmentesítések megadására a román hadfelszerelés érdekében. A kérvényre azonban, amelyet Max Ausschnitt, mint a Resica delegált igazgatója a Resica nevében adott be, rányomta a Metalunit pecsétjét is, amihez nem volt felhatalmazása.

A vádirat, mint megállapítható, a bűnösség jelentékenyen kevesebb elemét sorolja fel, mint annakidején a vizsgálóbíró letartóztatási parancsának indokolása.

A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: A HÁROM TESTŐR.
CORSÓ: BAJTARSAK.
DORIAN: LEANY A PARTON.

Mikulásra

kittinő ízű frissen gyártott
dobozos bonbonok, csokoládé
figurák kaphatók.

BOMBIR

Nagyvárad, Aurel Lazar utca 4.

Tatarescu miniszterelnök beszéde az ország megyefőnökeinek értekezletén

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A kormány intézkedésére tegnap értekezletre ültek össze Bukarestben az ország összes megyefőnökei. Az értekezleten, amely a belügyminisztériumban zajlott le, megjelent Gh. Tatarescu miniszterelnök és Mihai Ghelmegeanu belügyminiszter is.

Az ország megyefőnökeihez Tatarescu miniszterelnök beszédet intézett. Mindenekelőtt utbagazításokat adott a miniszterelnök az ingadozás nélküli magatartásra, amely mindenek fölött törvényesség respektálásában kell mutatkozzék. Soha olyan szükség nem volt mindenrendű visszaélés megakadályozására, mint most. A pillanat, amelyben élünk — mondotta a miniszterelnök, a közigazgatásra épp olyan fontos feladatokat ró, mint a nemzetvédelem bármely más ágára. Keresnie kell a közigazgatás vezetőinek a néppel való közvetlen érintkezés útjait, meg kell ismerniök bajukat, igényeiket, panaszait és segíteni kell rajtuk, mert ezzel az országon segítenek. A kormány mindent elkövet, hogy az országban egyetlen talpalatnyi föld megmunkálatlan ne maradjon, éppen ezért határozta el minden közmunkának

a felfüggesztését. A föld megtermékenyítésének nemcsak a földművesek, hanem az egész ország látja hasznát. Azután arról beszélt a miniszterelnök, hogy mozgalmat kell indítani a bevonultak családjainak segítvényezésére és utasítania kell az összes községi előljárókat, hogy a falusi lakosság helyzetét a helyszínen vizsgálják meg. A nehézségeket el kell háritani a falusi lakosság munkája elől, mert az ő tevékenységük biztosítja elsősorban az ország gazdasági ellátását. A miniszterelnök ezzel fejezte be beszédét:

— Nehéz időkben élünk, de voltak ennek az országnak nehezebb napjai is, akkor is legyőztük a nehézségeket, most is győzedelmeskedni fogunk felettük. Az egész világ megpróbáltatásokat él át, mi is szembe kell tudjunk nézni a megpróbáltatásokkal. Erőnkre támaszkodva, bizunk a jövőben.

Ghelmegeanu belügyminiszter folytatott ezután beható tanácskozást az összegyűlt megyefőnökökkel, akiket tájékoztatott a kormány közigazgatási programjáról és a legközelebbi teendőik szükségességéről.

Teleki Pál magyar miniszterelnök Balatonfüreden a belső és külső kalandoktól való tartózkodásról szólott

Figyelmeztetett arra, hogy az életmódban való megszorításokhoz és lemondásokhoz kell hozzászokni

Budapestről jelenti: Radocsay László igazságügyi miniszter vasárnap délelőtt vette át balatonfüredi mandátumát. Elkísérte Balatonfüredre Teleki Pál miniszterelnök is, aki beszédet is mondott. A miniszterelnök beszédében a többi között a következőket mondotta:

— Rendkívül nehéz időkben élünk. De ha visszagondolunk arra, hogy hogyan álltunk húsz év előtt és hogy állunk ma, akkor bizalmat és erőt meríthetünk magunknak a jövőre nézve. Saját erőnkben állunk talpra és kiérdemeltük a világ közbecsülését. Tudja a világ, hogy Magyarország őrzi a maga függetlenségét és önállóságát, óvja önérzetét és nem bocsátkozik sem belső, sem külső kalandba, hanem a józan, nyugodt haladás útján jár. A mostani idők súlyos megpróbáltatásnak teszik ki a nemzetet. Valószínűleg olyan idők jönnek, amikor ez ország polgárainak megszorításokkal kell élniök és több dologról le kell mondaniök. A mindenkori helyzet írja elő, hogy milyen intézkedéseket kell hozni. A kormány közben biztosítani kívánja a nyugodt munka lehetőségét és az ország nyugalmát.

A budapesti japán követ érdekes beszéde a japán-magyar rokonságról

Kassáról jelenti: A japán-magyar baráti egyesület vasárnap Kassán a megyeház dísztermében japán kulturnapot rendezett, mely alkalommal a magyar felvidéki közönség világi és egyházi vezetői mind megjelentek, valamint a budapesti japán követség tagjai és Japánból érkezett egyetemi tanárok is ott voltak. A díszgyűlésen Koira Inoie budapesti japán követ mondott ünnepi beszédet.

— Én is Ázsiából jöttem ide, — így kezdte szavait. — Otthon is sokat hallottam, hogy itt rokonai nemzetre találók. Valóban megvan népeinknek egymással való ősi rokonsága s itt létem alatt lépten-nyomon érezhettem a rokon és testvéri szeretet minden melegét. A komintern elleni egyezmény révén és a japán-magyar kulturális együttműködéséről szóló szer-

ződés útján a világbeli összetartás módjait és lehetőségeit is igyekeztünk megtalálni s ezek a kezdetek további gazdag kifejlődésre vannak hivatva. Mi, japánok jól ismerjük Magyarország történelmét s szeretők nagy figyelemmel

Angol légitámadás a Helgoland közelében levő német hadihajók ellen

Erős elhárító tűz volt a németek részéről. — Nyugalom a nyugati fronton. — Svéd tiltakozás és német válasz az aknaharcra vonatkozóan

Londonból jelenti: Az angol légihaderők nagylejtesítőményű bombázó gépekből álló kötelékei támadást intéztek a Helgoland közelében levő német hadihajók ellen. Az angol jelentés szerint a nehéz bombák eltalálták a kitűzött célpontokat. Egy ellenséges repülőgépet lelőttek az angolok, akiknek valamennyi repülőgépe visszatért kiindulási pontjára. A jelentés szerint egy angol felderítő repülőgép elpusztított egy német tengeralattjárót. A bomba a tengeralattjáró tornyába esett.

Ujabb angol jelentés szerint a helgolandi támaszponton két német cirkáló és hat vagy hét torpedóromboló tartózkodott. Megjegyzi a jelentés, hogy a bombázás alatt fényképfelvétel készült.

Berlinből jelenti: A vasárnap délelőtt Helgoland ellen intézett angol támadás során az ellenséges repülőgépek az erős elhárító tűzben csak kevés bombát dobtak le és csakély anyagi kárt okoztak. Egy halászhajó elsüllyedt.

Párizsból jelenti: A nyugati fronton a

A Chlorodont fogpaszta egy oly természetű sót tartalmaz,

amely használat közben oxigént termel. Ez elősegíti a szájüreget a szekréciót, mely természetes uton tisztítja és védi a fogakat.

Chlorodont
fogpaszta

vagyunk a magyarság további sorsa iránt.

A követ azután a japánok történelmét ismertette nagyobb korszakfordulók szerint s elmondotta azt is, hogy Japán a jövő évben ünnepli meg a császárság 2600 éves fordulóját. Végül még arról szólott, hogy Japán a mostani kínai hadműveletekkel és Kína gazdasági s közigazgatási újjászervezése útján a Távolkelet új rendjének a kialakításán dolgozik, mely az ázsiai fajoknak saját földjükön való érvényesülésével a világ-kultúra emelését is szolgálja.

vasárnap nyugalomban telt el. Helyenként járőrtevékenység folyt. Vasárnap délelőtt Észak-Franciaországban rövid légiriadó volt.

Berlinből jelenti: Az aknaháború elleni svéd tiltakozásra átadták Stockholmban a német válaszigjegyzéket. Egy svájci lap szerint Németország a jegyzékben fenntartja azt az álláspontját, hogy a svéd kormány által képviselt nézetet Németország a világháborúban sem fogadta el.

Stockholmból jelenti: A Rudolf nevű svéd gőzös aknára futott és elsüllyedt. Huszonkét főnyi személyzetének sikerült mentőcsónakba jutnia.

Egy 9500 tonnás német gőzös pusztulása a délafrikai partokon.

Londonból jelenti: A dél-afrikai partoknál egy 9500 tonnás német gőzöst a saját legénysége elsüllyesztette az angol hadihajók zsákmányolása elől. A hajó 155 főnyi legénysége és 43 utasa vasárnap teljesen egészségesen partraszállt Fokvárosban

Vasvári Aladár brassói plébános beiktatása

Brassó. Saját tud. Bensőséges és lélekemelően eseménydús ünnepe volt a Cenk alatti város katolikusainak az elmúlt vasárnap. Ezen a napon iktatták lelkészi hivatalába *Vasvári Aladár*-t, akit nemrég neveztek ki a brassói Egyházközség élére plébánosnak, valamint a barcasági esperesi kerület főesperesévé. Bár a beiktató szent mise 10 órára volt kitűzve, a hatalmas templom hajója már jóval 10 óra előtt tele volt hívőkkel. S a tömeg percről-percre nőtt, úgy hogy mire fenn a toronyban a harang elűti a tizet, zsúfolásig telt meg a templom.

Bent a templomban kigyúltak a villanylámpák, a csillárok, a gyertyacsokrok száza. Fényükben kibontakozott ennek a barokkstíliú épületnek minden szépsége és melegsége. Fénytenger hullámzott a falakról és a boltzatról, körülölelte minden egyes embert, legyen az katolikus vagy másvallású pap vagy civil, felnőtt vagy gyermek.

A templomhajó elején, az egyik oldalon ott láttuk a vármegye, a város és a testvéregyházak vezetőit, az Egyházközség tanácsosait és választmányát. A másik oldalon imába merülve térdepelt az új plébános népes rokonsága, továbbá a férfi- és a nőegyesületek vezetői és tagjai. Középen pedig a hívők sokasága, ünneplő tömege.

Pont 10 órakor megszólalt a sekrestye felől a csengő hangja, a következő pillanatban felzendült a gyermekek énekpara és az egész templomot betöltötte a „Gloria szálljon fel” diadalmos imája. Ebben a csodálatos hangerdőben vonult a templomba a papság. A menet közepén Vasvári Aladár, akit dr. Boga Alajos székesegyházi kanonok, Badilla János szebeni, Fekete János háromszéki, Sipos Sándor tordai főesperesek vettek közre. A menetet a gyönyörűen feldíszített főoltár elé vonult, majd felcsendült a „Veni sancte”.

A kinevezési okmányokat Badilla János főesperes olvasta fel magyar és német nyelven, majd dr. Boga Alajos kanonok megható szavak kíséretében beiktatta Vasvári Aladár a brassói plébánosi, a barcasági főesperesi, illetőleg dékáni tisztségbe. A beiktatást végző kanonok ezután a szószékre ment, ahol meleg szavakkal méltatta a nap jelentőségét.

Utána a most már tisztségeibe beiktatott Vasvári Aladár esperesplébános ment a szószékre. Első szavai, a gyermek halás szavai főpásztorának, Márton Aron püspöknek szólanak. Majd a beiktatást végző dr. Boga Alajos kanonoknak köszönte meg fáradságos munkáját és segítségét.

„amikor a papi hivatást választottam”

Ezek után híveikhez beszélt:

— Eltudjátok-e képzelni, — a plébános első szavai a meghatottságtól fátyolosan hagyták el ajkát — hogy milyen kimondhatatlan boldogság tölti el szívemet, amikor ma első alkalommal így szólhatlak meg Titeket: „Kedves jó Híveim!”? Tudjátok, hogy mit fejeznék ki, mit mondanak ezek a szavak? Azt, hogy én a mai napon család-apa lettem, egy nagy egyházközségi családnak, huszezer hívőnek boldog édesatyja!

— Milyen jó az Isten! Amikor a papi hivatást választottam, mindenről lemondtam. Lemondtam a világ örömeiről, otthonról, meleg családi fészekről, gyermekekről. S ma, mindnyájunknak Atyja, mindent százasorosan visszaadott. Van családom, az egész Egyházközség! Vannak gyermekeim! Ti vagytok azok, az Egyházközség összes hívei. Van meleg családfészekem, otthonom: ez a gyönyörű templom, de minden palota és viskó, melyben római katolikus hívek laknak, az én meleg otthonom és most gyermekeim lakják. Van megszámlálhatatlan örömöm. Hiszen minden új gyermek születése és keresztelése az én örömöm is, minden családalapítás és esküvő az én boldogságom is, minden családi öröm és ünnep az én örömöm és ünnepeim is!

— Ti vagytok az én örömöm, az én öröksé-

gem, az én boldogságom, az én büszkeségem! Csak értetek akarok élni!

Amikor végig néztünk a hatalmas templomot zsúfolásig megtöltő hívősegen, nem látnék egyetlenegy szemet sem, amelyben könny ne csillogott volna. Minden tekintetből melegség, bizalom és szeretet árad a szószék felé, ahonnan a Cenk alatti város katolikusainak ifjú plébánosa beszél:

— Jelszavam a béke, Isten békéje! Fegyverem a szeretet! Példaképem Krisztus!

A szent beszéd befejező mondataiban a következőket hangsúlyozta:

— Én hűséges és jó atyátok akarok lenni, legyetek Ti is hűséges híveim. S ma, amikor feltartam előttetek szívemet s megmutattam nektek azt a boldogságot és tiszta szándékot, amely azt betölti, viszonzékul, előlegül csak azt kérem Tőletek: amint minden gyermek imádkozik szüleiért,

Az új plébános programjának öt pontja

— Amikor, mint Brassó város római katolikus híveinek negyvenötödik plébánosa elfoglalom az elnöki széket, lélekben visszaazállok a multba s tisztelettel és hálattal szívvel gondolok azokra, akik a plébánosi székben elődeim voltak — mondotta Vasvári Aladár beszéde kezdetén.

Azután így folytatta:

— Programom — amelyet magam elé tűztem s most röviden vázolni akarok — sem egyéni elgondolás, hanem egyszerűen a természetes és egészséges fejlődés követelménye és azt egy meg-növekedett egyházközség szükségletei szabják meg. Kivánták ezt a fejlődést elődeim is, látták a szükségleteket ők is, mint ahogy jól ismerték azok a hívek előtt is. De talán még nem érkezett volt el az ideje a szükségletek kielégítésének, talán még nem érkezett volt el az ideje a szükségletek kielégítésének, talán nem érezték meg egészen az eszme, hogy még elődeim alatt megvalósítható legyen s testet ölthessen. En is csak Istenben és az önk segítségében bízva, merem remélni, hogy terveim valóra válnak s a célt, amelyet magam elé tűztem, elérem.

— Melyek azok? Egyházközségünk szükségleteit 5 pontban foglalhatom össze s Krisztus öt szent sebéhez hasonlítom azokat, melyeknek gyógyítása mindnyájunk közös, szent kötelessége és feladata.

A hitélet elmélyítése

— Én lelkipásztor vagyok, aki minden rábízott halhatatlan lélekért felelős. Csodálkozhatunk-e tehát azon, ha legtöbb szükségletnek és legfontosabb feladatunknak tartom a lelkek ápolását, a hitélet fejlesztését és erősítését? Erős hit és komoly vallásosság, az egészséges egyházközségi élet termőtalaja, de a lelkek üdvösségének forrása és záloga is. A hit sohasem lehet eléggé erős és a vallásosság sohasem lehet eléggé mély! Mit akarok tenni ezen eminens szükséglet kielégítésére? A hitélet központja a templom. Vonzóvá akarom tenni templomunkat és istentiszteleteinket s e templomban segédtehetségemmel együtt minden időben szolgálatára akarok állani mindenkinek, hogy alkalmá és igénye legyen minden hívőnek itt a templomban egymással és Istennel lélekben egyesülni, innen az élet küzdelmeihez erőt meríteni, itt igazi örömet, vigasztalást és üdvösséget keresni és találni; igénye legyen ez minden hívőnek, még azoknak is, akiket eddig a templomon kívüli, vallásosság is kielégített! Továbbá minden erőmmel azon leszek, hogy mielőbb kápolna épüljön azon híveim lelki szükségleteinek kielégítésére, akik templomuktól a legtávolabb laknak.

Az egyesületi élet kiépítése és leegyszerűsítése

Az egyesületek az egyházközség tisztiiskolája, önkéntes zászlóalja, előőre és rohamcsapata, minden nemes akcióra kész vezető gárdája, minden jónak kovása, összekötő kapocs a hívek nagy tömegei között. Mi e tekintetben a helyzet minálunk? Vannak szépszámú és szépműtű egyesületeink, ám azok jórészt női egyesületek. Elismerésre méltó, eredményes munkát fejtettek ki már a multban s megállják derekasan a helyüket a jelenben is. De hol van a férfiaknak

ugy legyen nektek is számomra és érettem mindennap egy rövid imátok. Isten kegyelme után a Ti értem mondott imátokban van minden reményiségem!

Vasvári plébános a szent beszéd elmondása után a német híveikhez beszélt. Majd imádkozott híveivel és utána a szószékéről visszament az oltárhoz, ahol nagy segédlettel megkezdődött az ünnepi nagymise, amely alatt az Egyházi Dalárda énekelt Stadler József karnagy vezénylete mellett.

A szentmise végeztével a tömeg átvonult a főgimnázium tornatermébe, ahol Papp Péter egyházközségi gondnok elnökle mellett megkezdődött az ünnepi közgyűlés. Majd az elnök indítványára üdvözlő táviratot küldtek Márton Aron püspöknek.

Brassó katolikus híveinek új plébánosát háromtagú küldöttség vezette be a terembe, ahol a hívek ezrei lelkes és véget nem akaró ünneplésben részesítették. Az elnöki pódiumon álló plébánost elsőnek dr. Debrezcy Béla egyháztanácsos üdvözölte az Egyházközség nevében, amelyre az esperesplébános a következő választ mondotta:

egyesületekbe tömörített, szervezett, egyetemes tábor! Hol történt többek között nagyszámú iparog és munkás leányainkról gondoskodás? Mit tesszünk székely legényeink beszerzésének érdekében? Tervem jórészt nem új — egyesületek létesítésében, hanem az egész egyesületi élet leegyszerűsítésében áll, oly módon, hogy az egyházközség férfi, női, ifjú és leány tagjainak csoportjában már meglévő egyesületeink beosztásának s helyet kapjon azokban katolikus társadalmunk minden rétege.

Új iskolák felállítás

— Ennek szükségét bizonyítanom főlegesen. Már meglévő fiú- és leány elemi iskolák tanulói naponta mesezi utat tesznek meg. Több mint 800 gyerekünk kénytelen nem katolikus iskolába járni. Ha'ásak vagyunk ezen iskolák fenntartóiak, hisz ott is jó nevelésben és tanításban részesülnek. De mégis csak vendégek vagyunk ott. Gyermekeinknek az édesanya kebelén: hitvallásos, katolikus iskolánkban van a helyük! Mindent elfogok követni azért, hogy már a jövő év tavaszán letéssék a bolonyai iskola alapköve.

A szegénygondozás intézményes megszervezése

— Ha buzgó eleink gondoskodtak kellő „szegényalapról”, akkor nekünk az 6 nyomdokaikra kell lépünk nemcsak ezen alap helyes és intézményes felhasználásában, de annak növelésében és gyümölcsösztetésében is. Álljon abból az alapról megfelelő összeg állandóan az egyházközség rendelkezésére, amelyet lelkiismerete és szíve szerint bármikor felhasználhasson. Stessen a férfivilág is a Nőegyletnek — mely eddig emberfeletti munkát végzett — segítségére, a tényleges szükséglet és a helyes hovatartozás megállapításában (Szent Vince egyesület!) S végül, létecsilljon minél előbb állandó jellegű napközi-otthon a legszegényebb munkásnegyed gyermekei számára.

Szórványban élő híveink fokozottabb mértékben való gondozása és ellátása

— Botfalú, Földvár, Hidvég, Konkordia telep, Prázmár, Felső-Tömcs leányegyházak s ezeken kívül a zernesti önálló plébánia és filiája Rozsnyó, ellátásának gondja és felelőssége nehézedik vállaimra és segédtehetségem vállára. S minden igyekezet mellett is, mily keveset tudunk nekik nyújtani, a helyi munka nagysága miatt. A Konkordia-telep 200 katolikus pl. havonta egy szentmisét kap s 30 gyermeke hetenként egyszer részesül hitoktatásban. S vannak községek körzetünkben, ahol a hívek csekély száma miatt nincs szervezett filiánk, ahol a közelmultban is, amint arról utólag értesültünk, egyik hívőnek a mostoha viszonyok következtében, szentségek nélkül halt meg s még katolikus temetésben sem részesülhetett! Konkordia telepnek, Prázmárnak, Torcsvárnak nincs saját kápolnája sem. Egy újabb segédtehetség állásának szervezése a legsürgősebb feladat, ki állandóan látogassa a szórványban élő híveinket s gondozza lelküket. Feltejesítésem ez ügyben már Főpásztorunk előtt fekszik. 9 másik feladat: filiális kápolnák emelése. A Konkordia-telep kápolnájának építésére vonatkozóan az igazgatóságtól kaptunk is már ígéretet.

— Ime, ezek egyházközségünk sebei, legsürgősebb szükségletei, melyeknek orvoslása mindnyájunk közös, szent érdeke s mellyel felelősek vagyunk gyermekeinknek, a jövő nemzedéknek, de a Mindenható Istennek is! Erzem a reám s a szükségletek követelte feladatok súlyát — s ezért amikor megköszönöm önöknek szeretetteljes üdvözlésüket s a belém helyezett bizalmat — kérem segítségüket és támogatásukat terveim megvalósításához. Mindannyiuk támogatását, a Választ-

Mikulásra „Boulevard” cukorkaüzletben

ismét vásárolunk, mert nagy választék mellett olesón a legjobbkat kapjuk
Tulajdonos: IFJ. PETROVICI MIHALY Nagyvárad. — Horbázt uridivat mellett.

mányét, az Egyháztanács és minden hívem segítségét. Szolgáljuk együtt, harmonikus munkával Isten ügyét, egyházunk érdekeit!

A programadó beszéd nagy lelkesedést és örömet váltott ki a hallgatóságból.

Az üdvözlések

Az üdvözlések során az esperesi kerület nevében dr. Szalay Mátyás alesperes beszélt. A hatóságok részéről Bordea ezredes-megyeifőnök és Cureau polgármester üdvözölték a fiatal plébánost. Majd Furnica paptanárné a görögkeleti, Hoderneu esperes a görög katolikus, dr. Möckel főpap a szász egyház, Csia Pál ref. nagytiszteletes a református és az unitárius, Nikodémusz Károly főesperes a magyar evangélikus egyházak, míg dr. Teutsch főrabbi az izraelita hitközség nevében üdvözölte Vasvári plébánost, aki külön-külön válaszolt minden egyes üdvözlésre.

A Magyar Népközség részéről Szabó Béni elnök, a katolikus iskolák részéről dr. Wildt József főgimnáziumi igazgató, a nő- és leányegyesületek, valamint az Egyházi Enekkar nevében öv. Szemlér Ferencné beszéltek közvetlenül és melegen. A férfi egyesületek üdvözlését dr. Szabó Zoltán népszövetségi elnök, míg a bolnyai hívek üdvözlő szavait Antal József káplán és Molnár József népszövetségi elnök tolmácsolták. Ezekon kívül üdvözlő beszédet mondtak a németek nevében, valamint a Ferenc-rendi barátok vezetése alatt álló egyesületek kiküldöttei is.

Az ifjú plébánosnak minden üdvözlésre volt válasza, amely mindig közvetlen, meleg és felémelő volt.

A diszközgyűlés dr. Boga Alajos kanonok szavaival ért véget.

Utána ünnepi ebéd volt a Korona-szálloda éttermében, este pedig a gimnázium ifjúsága rendezett műsoros estélyt, amelyen Scherfer Olivér II. gimnazista üdvözölte az ifjúság nevében Brassó fiatal de munkásságban gazdag multo plébánosát.

(P.)

Eihalasztották az Országos Magyar Iparos Egyesület alakuló közgyűlését

Hosszu hónapok szervező munkájának eredményeképpen, december 10-ére tűzte ki az előkészítő bizottság az Országos Magyar Iparos Egyesület alakuló közgyűlését, amely Kolozsváron lett volna. A közgyűlés iránt Erdélyszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg a magyar iparoság körében. Közbejött események miatt azonban a közgyűlést dec. 10-én nem lehet megtartani. A Magyar Népközség országos Központja körlevélben értesítette erről a tagozatokat és közölte, hogy az Országos Magyar Iparos Egyesület alakuló közgyűlését január hónapra halasztották el.

Golyóaltali halálra ítélték a fővárosi rablógyilkost

Bucurestből jelentik: A bucuresti tábla mellett működő büntető bíróság szombaton mondta ki a módosított büntetőtörvénykönyv értelmében az első halálos ítéletet. Az ítélt Matei Gh. Manta 31 éves asztalossegéd, aki már több ízben eszenvedett börtönbüntetést különböző bűncselekmények miatt. Legutóbb, ez év februárjában szabadult ki a doftanai fegyházból, ahol megismerkedett egy Cancef nevű bulgár gonosztevővel, s mikor ez is kiszabadult, a két volt fegyenc szövetséget arra, hogy együtt látnak munkához. Május 16-án az Ilfov megyei Varlan községben törték be egy Pantelimon Barbus nevű kereskedőhöz, akitől nagymennyiségű élelmiszert és jelentős összegű pénzt raboltak. Néhány nappal később ugyancsak Ilfov megyében a Maican nevű tanya gazdatisztjéhez, Svatopruk Kettner mérnökhöz törték be, aki ellenállást kiejtelt meg, a pénzt és értéktárgyakat követelő gonosztevőkkel szemben, mire ezek leterítették a mérnököt, majd felforgatták a házat s magukhoz véve egy 1100 lejt tartalmazó kazettát, odébbálltak. A csendőrök hamar elfogták Matei Mantát s a másik gyilkost is sikerült megtalálniuk, de mikor szeledtek hozzá, revolverével fobelötte magát és azonnal meghalt. A letartóztatott Matei Mantát a Kettner mérnök ellen elkövetett rablógyilkosság miatt golyó általi halálra ítélték.

A király és Mihály nagyvajda a bánági vadászatról visszaérkezett a fővárosba

A hadsereg temesvári, aradi és nagyváradi csapatai között osztják szét a vadászszákmányt

Bucurestből jelentik a rádió hírszolgálat: Ófelsége, a király ma délelőtt visszaérkezett Bucurestibe a háromnapos bánági vadászatról, amelyen az uralkodón kívül Mihály nagyvajda trónörökös is résztvett. Az udvari különvonat fél 12 órakor futott be a bucuresti pályaudvarra, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Megjelentek az állomáson Gheorghe Tatarescu királyi tanácsos, miniszterelnök, Ghelmegeanu belügyminiszter, Gigurtu közlekedésügyi miniszter, Jon Ilcusu tábornok, hadügyminiszter, Argeeanu tábornok, Bucuresti katonai parancsnoka, Modreanu tábornok, a főváros rendőrprefektusa, dr. Eugen Bianu az állambiztonsági hivatal vezérigazgatója, továbbá az udvar részéről Fiondor

marsall, Pastia és Grigoreanu alezredes, szárnysegédek, valamint Damaceanu alezredes, a trónörökös adjutánsa. Az udvari vonattal Ófelsége és a trónörökösön kívül megérkeztek a vadászatról Udreanu udvari miniszter, Dombrovszky tábornok, Bucuresti főpolgármestere, dr. Romanov, továbbá Radu őrnagy, szolgálateljesítő adjutánsa.

A vadászatok a bánati állami vadászterületeken zajlottak le három napon keresztül és pedig december 1, 2, 3-ik napján. Az udvari vadászat során ezer fácánt és háromszáz nyulat ejtettek. Ófelsége a király rendelkezésére, az ejtett vadakat felosztották a hadsereg aradi, nagyváradi és a temesvári csapatai között.

Finnország békelépése a svéd követ útján

Svédország hadisegítségére is készül a finnek érdekében

Helsinkiből jelentik: Vasárnap este hivatalosan is megerősítették, hogy Finnország békelépést tett a moszkvai svéd követ útján. Válasz a finn tájékoztatóra még nem érkezett. Finn politikai körökben a kísérlet eredményességében alig bíznak, de azt hiszik, hogy a finn kormányt továbbra is jóindulat tölti el a békes megoldás tekintetében. A helyzet alakulása azonban inkább függ Moszkvától, mint Helsinkitől.

Stockholmból jelentik: Szombat éjjel olyan hírek terjedtek el, hogy Svédország hadat üzent a szovjetnek. Másik verzió szerint Svédországból expedíciós hadsereg megy Finnországba, anélkül, hogy hadat üzennének Szovjet-Oroszországnak. Mindezekből tényként csak annyi állapítható meg, hogy Svédországban néhány ezer önkéntes állott fegyverben, akik — katonai körök szerint — készek arra, hogy bármikor katonai szolgálatot teljesítsenek.

A leningrádi vezérkar legújabb jelentése szerint az oroszok úgy szárazföldről, mint tenger felől foglalásokat tettek

Moszkvából jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkarának hivatalos jelentése szerint a szovjet csapatok előnyomulása Murmansk irányából és a kevéssé kiépített úthálózat ellenére 40—50 kilométerre nyomultak előre a határtól számítva. A karéliei földszoroson 30—40 kilométert mentek előre a szovjet csapatok. A jelentés szerint a balti-tengeri hadiflotta megszállotta a finn öbölben Suursaari, Seiskaari, Lavansaari, valamint a nagy és kis Tytaersaari szigeteket. A szovjet léghaderő a

rossz időjárás miatt nem bocsátkozott vállalkozásokba

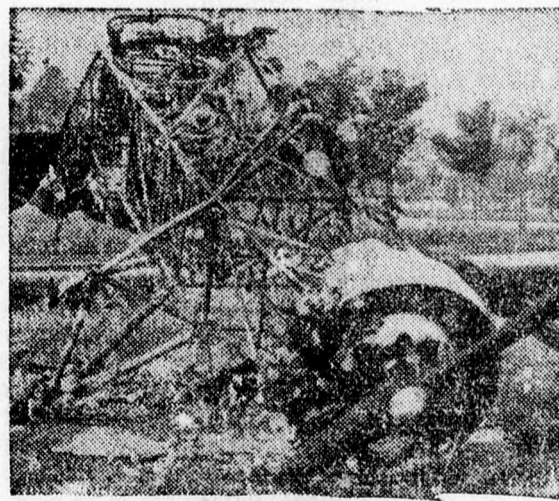
A kronstadti orosz erődítmények finn tüzelés alatt

Koppenhágából jelentik: Megnemerősített hírek szerint a finn tüzérség fölgújtotta Kronstadti orosz hadikikötő erődítményét. A finn ütegek a finn határon voltak tüzelőállásban. Egy helsinki lap szerint ezer orosz katona vesztette életét, mivel több szárazföldi akna felrobbant, amikor a finn csapatok visszavonultak Teriokiból.

Ryti finn miniszterelnök rádióbeszéde

A finnek bíznak benne, hogy félévig ellenállanak

Helsinkiből jelentik: Ryti miniszterelnök Amerika számára közvetített hétfő délelőtti rádióbeszédében kijelentette, hogy Finnország

Repülőgéprongosok a finn-orosz határon.

eltökélt szándéka, hogy megvédi függetlenségét és semlegességét, bár kérdéses, hogy egy alig négy milliós nemzet tartósan szembe tud-e szállni egy százyolcvan milliós néppel. Finnország azonban meg akarja védeni önmagát és harca mintakép lesz minden becsületesen gondolkodó nép számára. Finnország elhatározta, hogy ügyét a Népszövetség elé viszi, de sorsa a fegyverekben van letéve.

Az amerikai finnek azt hiszik, hogy Finnország legalább hat hónapig ellent tud állni az orosz támadásnak.

Pénz és hadianyag Amerikából Finnországnak

Newyorkból jelentik: Híre jár, hogy a washingtoni kormány nemcsak elengedi Finnország tartozását, hanem a Federal Reserve bank kölcsönt is nyújt a finn kormánynak, az Egyesült Államok pedig hadianyagszállítással is támogatja a finnekot. A szállítások állítólag rövidesen megindulnak.

Albert István falurportja

GYERGYÓCSOMAFALVA

(Második közlemény.)

A község gazdasági arculata

Gyergyócsomafalva község lakosságának főfoglalkozása az erdőirtás. Ősidőktől fogva a csákány, a fejsze és a fűrész a főszerszámok s talán ez az oka, hogy sem mezőgazdasági-állattenyésztési, sem ipar-kereskedelmi téren jelentősebb fejlődés nem észlelhető. Csik-, Háromszék- és Maros-megyék minden nagyobb erdőtermelő vállalatát ismeri a csomafalvi erdőmunkásokat szorgalmuk, takarékoságuk, megbízhatóságuk és szakértelmük után és ez magyarázza meg, hogy vannak fakitermelő vállalatok, melyek csak abban az esetben fogadnak fel más erdőmunkást, ha már csomafalvit nem kapnak.

A község határának nagyrésze igen silány. Ennélfogva a földművelés nem nyújthat magában biztos megélhetési forrást. Őrül a lakosság, ha annyit termelhet, amennyi szűkösen a család szükségletére elég. Gabonatermelvények a rozs, tavaszgabonafélék, burgonya és csak kismértékben, gyengébb minőségben búza és kukorica.

Az állattenyésztés terén, az utóbbi időben örvendés fejlődési törekvések észlelhetők. Ez a község vezetőinek felvilágosító tevékenységével és megfelelő legelőterülettel magyarázható. Ennek lehet köszönni azt is, hogy a takarmánynövények termesztése tekintetében is sikeres kísérletezések folynak.

A község fekvésénél fogva méhézet és gyümölcsészetre is alkalmas ezen a téren, azonban még nagyobb felvilágosító és példamutató tevékenységre van szükség.

A székely vagyonszövetség 1901-ben alakult a korábbi ősi szervezkedéséből alapszabályszerű birtokossági testületté. Elnöke Csata László. Közeli kétmillió költségeteséből, a felsőbb hatósági jóváhagyások nehézségei ellenére is juttat segélyösszegeket közérdekű és közművelődési célokra is. Egyébként a súlyos közteher, melyet hordoznia kell, egész gazdálkodását megbénítja s a tagok haszonrészesedése alig számottevő.

A Gazdakör, mely az EMGE keretében működik: egyetlen gazdasági intézménye a községnek. Elnöke: Borsos Mihály. Gazdasági gépek, könyvtár, folyóiratok, gazdasági szaktanácsok szolgáltatásával áll tagjai rendelkezésére. A Gazdakör tagjai közül számosan vettek részt az EMGE által Gyergyóújfaluban és Gyergyószentmiklóson megrendezett gazdasági szaktanfolyamokon és ezeknek a segítségével a felvilágosítás, példák felmutatásával tovább folyik.

A nagy gyergyói községben a szövetekezeti élet alig ismeretes. 1904-ben alakult egy „Hangya”-fogyasztási és értékesítő szervezet, mely azonban 1916-ban megszűnt és azóta a szövetekezésben rejlő erő tömörítésének hasznosításáról szó sincs. Pedig ennek igénybevétele igen sokat lendíthetne a nép életszínvonalát emelésében.

Ipartelep egy van a községben: Agoston László szövőüzeme négy szövőszékkel. Jelentősége abban áll, hogy egész Csik-, Udvarhely- és Maros-megyében ez az egyetlen szövőgyár.

Fűrészgyár kettő van a faluban. Egyik mellett hengerműmalom is működik. Keresz-

tény kézben vannak. Az egyik fűrészgyár és a műmalom Agoston János tulajdona. A másik kétkeretes fűrész pedig Borsos Mihály és fia, Ambrus tulajdona. Borsos Ambrus kitűnő felkészültségű gépész. Van egy értékes találmánya is az egyenáram eddig nem ismert szabályozásáról. Az egész Borsos-család különben ugyancsak sokat áldoz közcélokra. Szinpaddal, villanyvilágítással felszerelt nagy kultúrtermet tart fenn és azt készséggel engedi át közművelődési és más összejövetelek megtartására, színelőadások rendezésére.

Kitűnő kereseti forrás a Gyergyószentmiklós városba történő napi borviz-szállítás. 600—700 korsó borvizet fuvaroznak élelmes székely vállalkozók a városba és azoknak árát havonként tekintélyes összegekben szedik be.

Közigazgatási élet

A falu jegyzője: Platos Lőrinc. Magyarul is beszél. A községnek kétmillió felüli költségvetése van. A bevételek jórésze községi taxákból és pótdobókból jön össze. A község háztartása terhére különösebb célkitűzéseket nem lehet végrehajtani, mert a községi utak, hidak fenntartása, különböző nagyszegű szubvenciók, stb., iskolai kiadások súlyosan megterhelik a költségvetést. A községi terhek pedig erősen igénybeveszik a lakosság teherbíróképességét. A férfitlakosság egyrésze sokat van lávól családjától erdei munkára, mert ennek jövedelme szolgáltatja a készpénz-jövedelmet, a silány és kevés termőföld ugyanis alig biztosítja a mindennapi betevő falatot, minden más házi-szükségleti cikket, ruházatot a munkabérből kell fedezni.

A nehéz pénzszerzési körülmények indokolják azt is, hogy a községből sokan szolgálnak.

Néprajzi adatok

Régi ház, mely az ősi székely építkezési stílust feltünteti, mintegy 50—60 van a községben. Az újabbak eltérnek a régiéktől, de ezek az újítások úgy gyakorlatilag, mint egészség szempontjából szükségesek. Az új házakat most mindenhol cseréppel fedik. A „tornác” és „eresz” még megmaradtak. Az épület első és hátsó „bütü”-je (sarka, oldalfala) csapott, az útfelől „bütü”-n újabban szép székely motívumos díszítéseket használnak. Az ablakok nagyobbak, az alap magasabb. A téglalábú épülő házak alakja megegyezik teljesen a fából épültekével, csupán az útfelől díszítés marad el.

Említésre méltó régi, ősi butos még majdnem minden háznál található. Azonban az új butor a régi szép tulipános butorokat a padlásra („hiju”), kamrába, gabonásokba és „árnyék alá” (fészer) szorította ki. Újabb kifejlődése a butoroknak teljesen elűt a régiéktől. Alakjuk az új modern butorstílus. Vagyis azoknak utánzata. Színük a barna, kávészínű és sárga. A sarokba akasztó almáriumot az ebédő-kredenc váltotta fel. A kanapé a ruhaszekrény. Az asztalosok állandó változása miatt az új butorokon semmi székelyes jelleg és egyöntetű

Mintegy 450-re lehet tenni az elszegődött leányok és legények számát. Ezek közül 400 leány és csak 50 legény. A székely várnegyékbe és Brassóba szegődnek el leginkább, az ókirályi városokba nem vágnak, kevesebb bérért is többre értékelik a szülői ház közelségét. A leányok nagyon vigyáznak tisztaságukra, idegenben is, mert arról a leányról, amelyikről megtudják, hogy rosszviselű, az a faluban férjhezmenni sohasem tud.

Az erdei munkával és korai elszegődöttesel lehet megmagyarázni, hogy a községben mintegy 80 fiatal és 260 öreget tartanak nyilván írástudatlanokként.

A közegészségügyi viszonyok jók. Orvos, gyógyszerész nincs ugyan a faluban, azonban a szomszédos helységeken könnyen megtalálhatók. Három hivatásos szülésznő működik a községben.

A kedvező születési arányszámról már megemlékeztünk. Itt csak, mint érdekes megfigyelést említtük meg, hogy évenként, majdnem rendszeresen, vérhas-járvány űti fel fejét a nyári hónapokban. A község lakossága erre nem talál magyarázatot, okát az orvostudományban kell megállapítani és ennek alapján az előzetes védekezést megejteni. Ez a vérhas-járvány az egy éven aluli, még anyatejjel táplálkozó csecsemők sorából szedi áldozatait, nem éppen katasztrófális mértékben, de a védekezés ellene feltétlenül hasznos és üdvös, sőt kötelesség a nemzet jövőjével szemben.

Más természetű járványos betegségek a községben alig ismertek, amint ismét a borviz javára ír a lakosság. A községnek a Maros partján kitűnő borviz-fürdője van, mely különösen hűléses betegségekre van jó hatással.

Különösebb természeti kincséről nem lehet említést tenni a szénsavas kitűnő vizen, a „borviz”-en kívül, ha azt nem említjük meg, hogy az „Aranyász” nevű hegyben és hasonló nevű pataokban arany található. Öregbe emberek beszélnek, hogy ezelőtt kisebb ásatások is voltak ezen a területen, melyet azonban akkoriban pénzühiány miatt abbahagytak. Most azonban Gyergyóújfalu székhellyel hatalmas tőke-érdekltségű aranykutatóvállalkozás alakult, mely legkorszerűbb gépekkel, neves tudósok és geológusok segítségével kezdett munkához, mert a várható siker — szerintük — minden befektetést megér.

kifejlődés nem észlelhető.

Székelykapu a faluban kb. 30—40 van. Feliratuk: „Isten a főgondviselő!” Mostanában is csinálnak galambbugos kapukat és ezek nagyjában megegyeznek a régiakkal, csak a faragásos díszítés nincs rajtuk és soknál már a galambduc sem lelhető fel.

A lakosság nagyjában ragaszkodik ősi viseletéhez. A fehér posztó harisnya anyagát, a fehérműt, most is a székely asszony állítja elő. Ugyancsak ő a női viselethez szükséges „vizitka” és szoknya, valamint alsóruhanemű anyagát is. A férfiak vásár- és ünnepnapokon fekete kabátot és mellényt hordanak, azonban az ahhoz szükséges szövetet is meg tudják szőni a székely asszonyok. Az idegenből hazajövő cselédleányok és katonaságtól leszerelt legények kezdték behurcolni a gyári portékából készült divatot és ruházatot, meg a „bricsesz” viseletet, azonban a falu még elég erős ahhoz, hogy visszatérítse az újítokat az ősi közösségbe ruházkodás tekintetében is.

Szokásaiban, táncaiban és dalaiban még régi a lakosság, sőt mintha azok megrögzésére és felújítására büszke is lenne.

Ősi családok, kiválóbb emberek

Az ősi székely családok nevei az ezelőtti 120 évvel felvett „Canonica visitationis” szerint a következők: nagybaconi Baló család. Ez a család ezelőtti mintegy ötven évvel halt ki. Ugyiszintén a Szilveszter család is. Jelenleg a Csata, Fülöp, Székely, Benedek, Pál, Köllő, Borsos, Sándor, Madarász, Csiky, Simon, András, Domokos, Rokaly, Bege, Király, Szilágyi, Péter, Ambrus, Lukács, Szász, Sövré és Lázár

családok említhetők fel.

Ebben a községben született Köllő Miklós, a híres székely szobrász az 1860-as években. Gyergyóújfaluban elvégezte a gazdasági felső népiskolát s aztán Pestre került, hol csakhamar nagy hírnévre tett szert. Az 1900-as években, sajnos, öngyilkossággal vetett véget életének.

Jánosi József S. J.

A szellem

A kor igazán nagy problémáját tárgyalja: az anyagi valóságtól különböző szellemi valóság fogalmát és fenomenológiáját s annak különböző jelenségeit. Szerzője a magyar tudományos életnek egyik legnagyobb és azóta már bevált ígérete.

Ára 180 lei és portó

HIREK

Szerkesztőség, és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Bellődon: Egész évre 900, félévre 45
negyedévre 225, egy óra 75 leír.
Agyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugati, délnyugati szél, felhősebb idő, több helyen köd, néhány helyen ködcsitálás, vagy eső. A hőmérséklet alig változik.

Zürichi zárlat, Párizs 9.85 fél, London 17.41, Newyork 446, Brüsszel 73.70, Milánó 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 178.62, Szófia 540 áruban, Belgrád 10, Bucaresti 340 áruban.

DECEMBER 18-IG MINDEN LEVONÁS NÉLKÜL MEGKAPJAK A VASUTASOK ILLETMÉNYEIKET. Bucarestből jelenti a rádió hírszolgálat: A vasut vezérigazgatója rendeletet adott ki, amely közli, hogy a karácsonyi ünnepekre tekintettel, a vasut alkalmazottainak december hó 18-ig folyósítandók az illetmények. A fizetések-ből ezután semmiféle levonás nem eszközölhető.

GYÁSZ AZ ANGOL KIRÁLYI CSALÁDBAN. Londonból jelenti: Lujza hercegnő, a néhai Viktória angol királynő legkisebb gyermeke kilencvenéves korában Londonban elhunyt.

Mikulásra ismét

Peteavici csokoládégyár

fiókküzeleiben vásárolunk, mert
nagy választék mellett olcsón a legjobbat kapjuk.
Fiókküzelek: STR. ALEXANDRI 26 — 28. — BULV. REG. FERDINAND 6.

Uj papot iktattak be a gyergyószentmiklósi református egyházközségbe. Csíkzereda. Saját tud. Nagy ünnepek keretében iktatták be Gyergyószentmiklósi új református papját: S. Nagy Bélát, aki az egyházközség négy év óta üresedésben levő lelkészi tisztét tölti be. A beiktatási ünnepségen megjelent Drimba József alezredes, megyefőnök is. A beiktatás után közeledik, délután pedig templomi ünnepség, melyen Csiby Gizy Ady-verseket szavalt, Pálffy Károly ákosfalvi papköltő a népek vallásos egyetemeséről tartott előadást. Az ünnepséget Kovács Béla tanár záróbeszéde és zsoltáréneklés zárta be.

SZÉKESEGYHÁZ A SARKI ZÓNÁBAN. Nemrég szentelték fel a mexikói jezsuita vértanú, P. Pro tiszteletére az akavilki székesegyházat, mely mindössze 120 mérföldre van a sarki zónától. Igen érdekes a főoltár képe, melyet egy francia művészno festelt és Epifániát ábrázolja a hóban. Ugy a Boldogságos Szűz, mint a kis Jézus eskimóruhában van és úgy fogadják a három király ajándékát. Az egyik indián, aki egy hódót ajánl fel, a másik a Hudson Bay vidékéről való kereskedő, aki fehér rókabőrt s a harmadik eskimó, aki rozmárfogat ajánl fel Jézusnak.

A szekér alá került, lábát törte. Nagykároly. Saját tud. Ostate Octavian 24 éves tanácsásantói lakos dieznót szállított szekeren a szatmári vásárra. Nagykároly város határában egy teherautó jött szembe, amitől a lovak megijedtek és az árokba fordították a szekeret. Ostatét súlyos lábtöréssel a nagykárolyi kórházba szállították.

Légvédelmi tanfolyam kereskedők részére. A nagyvárad Kereskedői Tanács közli: Az általunk rendezett légvédelmi tanfolyam legközelebbi óráját 7-én, csütörtök este fél 9 órai kezdettel tartjuk meg a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A hivatalos zöldsézin, az eddigi órák hallgatását igazoló pecséttel ellátott könyvecskék csütörtök este 7 óráig átveendőek Rimanóczy-utca 12. szám alatti helyiségünkben. Az előadáson csak azok vehetnek részt, akik a hivatalos carnetet magukkal hozzák. Ujabb rendelkezés alapján a carneteket az előadás után az előadó teremben a szolgálatot teljesítő katonai tüzoltók szedik össze és az illetékes hatóságnál lebélyeggetik s csak azután adják vissza nekünk az összegeket. Az így lepecsételt carnetek azután titkári hivatalunkban újból átvehetőek.

TOMPA SÁNDOR GYÁSZÁ. Kézdivásárhelyről jelenti: Tompa Zoltán ismert, előkelő kereskedő 61 éves korában meghalt. Az elhunytban Tompa Sándor, a kolozsvári Magyar Színház volt népszerű tagja édesapját gyászolja. Tompa Sándor jelenleg Budapesten színpadon és filmen játszik. Szerződéses kötelezettsége miatt apja temetésére sem utazhatott haza. Tompa Sándor gyászában barátainak és tisztelőinek nagy serege osztozik.

A helyszíni szemlén meg akarta lincselni a tömeg Bertók Sándorné gyilkosát. Kolozsvár. Saját tudósítónktól. Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy a kolozsvári rendőrségnek a dézsi rendőrség közreműködésével sikerült Tarnoveanu Vasile 28 éves szamosmegyei illetőségű egyén személyében letartóztatni Bertók Sándor kolozsvári mérnök feleségének gyilkosát. A rendőrség bünyűi osztálya vasárnap délelőtt 11 órakor ejtette meg a helyszíni szemlét és rekonstruálta az egész bűntényt. A bűntény újra-lejátszásának hírére több ezer főre menő tömeg gyűlt össze a Gruia-utca 5. szám alatti ház elé s meg akarták lincselni az elvetemült gyilkost. A rendőrség egyébként a helyszíni szemle alkalmával meggyőződött arról, hogy a gonosztevő nem előre megfontolt szándékkal követte el a gyilkosságot. Kiterjesztik a nyomozást most abban az irányban is, hogy nem terheli-e az elvetemült gonosztevő lelkét egyéb bűncelekmény is. Nincs kizárva ugyanis, hogy alkalmi tolvajlásokból tartotta fenn magát és más esetben is ilyen drámai véget ért szereplése.

Beleesett a forróvízes dézsába és meghalt egy 3 éves gyerek. Nagykároly. Saját tud. Marek Mátyásné, a német iskola alkalmazottjának felesége nagymosás közben egy pillanatra őrizetlenül hagyta a forróvízzel telt dézsát. Három és fél éves kisfia játszódás közben beleesett s olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy bár kórházba szállították, sérüléseibe behalt.

A HADFELSZERELÉSI BONOK KIBOCSÁTÁSÁNAK TECHNIKAI MÓDOZATAL. Bucurestiből jelenti: A Hivatalos Lap pénteki számában minisztertanács napló jelent meg a hadfelszerelési jegyek kibocsátásának technikai módozatairól. Eszerint a kibocsátás a szükséghez képest fokozatosan fog történni s annak befejezését a pénzügyminiszter javaslatára minisztertanács határozza el. A hadfelszerelési jegyek ezer, kétezer, ötezer, tízezer, ötvenezer és 100 ezer leisek lesznek. A hadfelszerelési jegyek kamatát 4 és fél százalékban állapították meg. A kamatok fizetése évharmadonként történik, a szelvények bemutatása ellenében.

A NAGYVÁRADI RÓMAI KATOLIKUS NÖVÉDŐ EGYESÜLET folyó hó 7-én tartja meg rendes évi közgyűlést Str. Ciorogariu 33. sz. alatti helyiségében délután 4 órai kezdettel. Ezúton hív meg az elnökség mindenkit, akinek a Növédő munkája érdekel.

DIANA

a család egészségesének óra.

Belépett a lakásába — meghalt. Temesvár. Saját tudósítónktól. Carabas Romulus, a Timisiana és a Franco-Romana pénztárat volt igazgatója, a közgazdasági élet ismert alakja, hatvannégy éves korában hirtelen meghalt. Carabas Romulus vidéki birtokáról szombaton este érkezett vissza Temesvárra. A pályaudvarról az Elite-épületben levő lakására ment, ahol azonban, amikor belépett az ajtón és felcsavarta a villanyt, hirtelen összeesett és néhány perc múlva meghalt.

Hatálytalanították az aradi cukorgyár ellen felvett 950 ezer leies forgalmiadó kihágási és foglalmi jegyzőkönyveket. Aradról jelenti: Az Arad-Chitila Cukorgyár Rt. ellen annak idején forgalmiadó kihágás címén jegyzőkönyvet vettek fel, a vállalatra bírságot róttak ki és egyben 950 ezer lei erejéig foglalmi és vezették. A gyár ugy a kihágási, mint a foglalmi jegyzőkönyveket megtagadta. A temesvári tábla előtt a vállalat jogi képviselője arra utalt, hogy a kihágási jegyzőkönyvet a forgalmiadótörvény 4-ik és 20-ik szakaszai alapján vették fel, még pedig azért, mert a gyár egy számlánál a forgalmiadót nem számította fel magának a forgalmiadónak összege után is. A tábla a fellebbezésnek helyt adott és kimondta, hogy a számla végösszegéhez a forgalmiadó összegét nem kell hozzáadni, hogy az így nyert összeg után fizessék a forgalmi adót. A tábla a kihágási jegyzőkönyvet megsemmisítette és a bírságot törölte. A táblai ítélet alapján az Arad-Chitila Cukorgyár a fent említett 950 ezer leies foglalmi jegyzőkönyvet hatálytalanítását kérte az aradi törvényszéktől, amely azt most el is rendelte.

Aranyórát és 250 pengőt kapnak a Hitelbank jubiláló altisztejei. Budapestről jelenti: E héten a Hitelbank 15 altiszteje tölti be 25 éves szolgálati idejét. Ebből az alkalomból a Hitelbank vezetősége társasvácsoron ünnepli a jubiláló altiszteket, akik egyenként 250 pengő jutalmat kapnak a Hitelbanktól, az altisztektől pedig díszes albumot és mindegyikük egy aranyórát kap emlékül. A jövő évben egy ritka jubileum is lesz, amennyiben az egyik altiszt megszaktitása nélkül 50 éve szolgálja a Hitelbankot. Ez az első ilyen hosszú szolgálat az intézetnél.

Tilos a tüszentes — zsebkendő nélkül. Dániában az egészségügyi hatóságok szigorúan megbüntetik azokat a polgárokat, akik tüszentes közből nem tartják ajkukhoz a zsebkendőt. Ezt az intézkedést a járványos betegségek terjedésének megakadályozása érdekében léptették életbe. A nyilvános helyiségekben, a vonatokon, villamosokon és autóbuszokon falragaszok figyelmeztetik a nagyközönséget az egészségügyi rendelet szigorú betartására. A rendelet kihágóit, a nem óvatos tüszentőket letartóztatják, pénzbírsággal sújtják és mindemellett orvosi felülvizsgálatnak vetik alá. Üdvölné volna, ha nálunk is alkalmaznák ezt a rendeletet.

Légvédelmi óvóhelyek építésének ismertetése. Értésítjük az oradeai építész, mérnök, valamint kőműves mestereket, hogy 5-én, kedden este fél 6 órakor az építőipari cég Str. Alexandri 13. sz. alatti helyiségében tartandó fontos szakmai értekezleten megjelenni sziveskedjenek annál is inkább, mivel az előadásban Tóth Sándor városi főmérnök helyettes ismertetni fogja a légvédelmi óvóhelyek (adapost) építkezését. Építőipari cég titkárság.

A nagyvárad vas, fém és építőipari cég titkársága felhívja azon vas, fém, fa és építőipari tagokat, akik a gázvédelmi előadásokat a munkakamránál hallgatják, hogy az ellenőrző könyvecskéiket a Str. Alexandri 13. szám alatti irodánkban vegyék át, mert a december 5-iki előadásra csak a kis könyvecskéikkel vehetnek részt.

Egy fiatal zongorista husz Luminál-pasztilával megmérgezte magát. Temesvár. Saját tud. Schosberger András huszonegy éves fiatalember néhai Schosberger Sándor dr. gyermekkórházi igazgató fia — aki zenei tanulmányokkal és zongoratanítással foglalkozik, szombaton öngyilkossági szándékból megmérgezte magát. Ezzelmelett találtak rá. Pár sor írást hagyott hátra, amelyben közli, hogy husz Luminál-pasztilát vett be és kéri, hogy tekintsenek el a boncolástól. A kórházba szállították, ahol a kezelés után állapota javult. Ezzelmelett is visszanyerte, am tetének okairól nem hajlandó nyilatkozni.

ROBBANÁS EGY BUDAPESTI GYÁRBAN. Budapestről jelenti: A kőbányaj uton levő Habert és Sigmund-féle acél- és fémáru gyárban szombaton délután borzalmas robbanás történt. Az egyik munkateremben egy oxigén tartály felrobbant és a hatalmas detonáció kiütötte a gyárépület valamennyi ablakát. A teremben 70 munkás dolgozott, akik közül 41 megsebesült. Kettő sebesülése életveszélyes. A robbanás után tűz keletkezett. Eddig még nem állapították meg, hogy a robbanás miként keletkezett.

Temesváron az éttermekben is tilos a kártyázás. Saját tud. Jelentettük, hogy Gritta Ovidius rendőrkésztor arra való tekintettel, hogy szegény munkásemberek kocsmákban néha egész hetikezesüket elkártyázták, a város területén lévő kocsmákban mindenféle kártyajátékot betiltott. A rendőrkésztor most a tilalmat kiterjesztette az éttermekre is. Kijelentése szerint az éttermek arra valók, hogy azokban étkezzenek és nem, hogy ott kártyázzanak.

**MAKAGS
FEJEÁJÁS**
ELLEN: **BERETVÁS**
pasztilla!

KÖZGAZDASÁG

December elsején lejárt a román-magyar átmenő- forgalmi egyezmény

Birtolon Aurel szenátor, mezőgazdasági kamarai elnök
nyilatkozata az állatkivitel időszerű kérdéseiről

Aradról jelentik: Az állatkivittel kapcsolatban a közelmúltban új rendelkezés lépett életbe, amelynek értelmében azon országokba, amelyekbe az ország állatkivitele kontingensek vagyis meghatározott keretek alapján történik, ezentúl ez a kivitel csak az állatkiviteli szindikátusok bukaresti szövetsége által kiadott engedélyek alapján történhetik. Ezenkívül meg kell szerezni a külkereskedelmi hivatal kiviteli engedélyét is.

Az állatkivitel időszerű kérdéséről beszélgetést folytattunk Birtolon Aurel szenátorral, az aradi Mezőgazdasági Kamara elnökével, aki tudvalevőleg tagja az országos legfelsőbb mezőgazdasági tanácsnak is. Birtolon Aurel munkatársunknak a következőket mondotta:

A háború kitörése után az élőállat és a hűsvitel fokozott mértékben bonyolódott le. Ennek következtében lényegesen nagyobb mennyiségek kerültek kivitelre, mint amennyi erre az időszakra a megállapított kontingensek alapján jutott volna. Erre való tekintettel a kormány most úgy rendezte ezt a kérdést, hogy a még fennmaradt kiviteli kontingenseket a hátralévő hónapokra egyenlő arányban osztotta be és a kivitel csak ilyen arányban engedélyezi, még pedig ilyenképpen, hogy az állatkiviteli szindikátusok uniója csakis ebben a megállapított arányban adhat ki kiviteli engedélyeket, amelyek nélküli viszont a vámhivatalok az árut nem engedhetik ki az országból. Ennek következtében a következő hónapokban a kivitel az eddiginél kisebb arányú lesz. Így például, míg a múlt hónapban 25—26 ezer sertést exportáltunk a cseh—morva protektorátus területére, decemberben csak 10 ezer sertés kivitelére kerül a sor.

Ami a Németországba irányuló állatkivitelre illeti, a kontingensben szerződésileg megállapított 15 ezer szarvasmarha már szinte teljes mennyiségben kivitelre került, úgy hogy élő marha kivitele Németországba majd csak új megállapodás alapján történhetik. Az ugyancsak 15 ezerben megállapított vágottmarha kontingensből eddig közel kétezer került kivitelre. A sertéskontingens helyzete úgy alakult, hogy jövő év március 31-ig még 20 ezer élő és 20 ezer vágott sertés szállítható Németországba.

A kivitel szempontjából rendkívül fontos esemény, hogy a román—magyar átmenő forgalmi (tranzit) egyezmény december elsején lejárt. A megújításra vonatkozó tárgyalások már megindultak, de jelenleg még az a helyzet, hogy nem áll fenn az átmenő forgalomra vonatkozóan egyezmény Románia és Magyarország között. Ennek következtében az átmenő fuvar díjait Magyarországon kell kifizetni, pengőben. Mivel a Banca Națională erre a célra hivatalos árfolyam devizát nem ad, a kérdést előreláthatólag úgy oldják meg, hogy a szállítás technikai részét végző nem-

zethőzi szállítótársulatok szabadforgalmi devizából fedezik ezeket a fuvardíjakat és ennek következtében a tranzitdíjak megkésztesszűdnék és az így előálló többletkiadást a termelőknek és az exportőröknek kell viselniük, mert a külföldi vevőkre egyelőre nem háríthatják át, tekintettel arra, hogy az eladási árat szerződésben fektették le.

— Ugyancsak gondot okoz az exportőröknek az a körülmény, hogy a cseh—morva protektorátus területén nemesak, hogy az itteni exportőrök szempontjából kedvezőtlen alapon maximálták a húsarakat, hanem az ottani importőröknek arra

kötelezték, hogy a hájat rendkívül alacsony, 14 és fél koronás áron adják át a monopoliumnak. Ez nyomasztólóg hat azokra az árakra, amelyeket a cseh—morva protektorátus piacain el lehet érni. — fejezte be nyilatkozatát Birtolon Aurel szenátor.

A polgármester kiegészítő rendelete a nagyvárad járműforgalom szabályozására

Nagyvárad város polgármestere a városi járműforgalom szabályozására a következő kiegészítő rendelkezéseket adta ki:

I. A Piața Unirii-téren levő II. Károly királyhídon csak mérsékelt sebességgel közlekedhetnek a villamosok, kerékpárok és motorkerékpárok, személyszállító gépkocsik, kisterhelésű teherkocsik, valamint a gummikereű kis szállítóokocsik, így a pékárúk, szódavíz, élelmiszerek, cipők, ruhák, lóval vont stb. szállítóeszközei.

A felsorolt járművek, valamint a vidéki szekerek, akár üresen, akár megrakodva, szénás- és szalmásszekerek, homokkal, kövel, kavicsal, téglával és más építőanyaggal 1000 kilogramm megterhelésig; valamint a kisebb társzekerek megrakodva és a nagyobbak üresen, üres tehergépkocsik, üres társasgépkocsik és üres katonai társzekerek mind az Octavian Goga- (Staroveczky-utcai híd) hídon közlekedhetnek.

II. Mindkét hídon áthajthatnak mérsékelt sebességgel a közüzemek szolgálatos gépkocsijai, a mentőautók, a tűzoltókocsik és a locsolókocsik.

III. Sem a főutcai II. Károly királyhídon, sem a Staroveczky-utcai Goga-hídon nem közlekedhetnek utasokkal telt társasgépkocsik, megrakott tehergépkocsik, nagyobb fajtájú megrakott társzekerek, valamint azok a különleges járművek, amelyeknek a súlya meghaladja a négy tonnát.

IV. A rendelkezések ellen vétőket 500 leitől 1500 leig terjedő pénzbírsággal vagy 10 naptól egy hónapig terjedő börtönbüntetéssel sújtják.

V. A jelen kiegészítő rendelet kihirdetésétől számított három napon belül lép érvénybe.

VI. A rendelet végrehajtásával, illetve ellenőrzésével a rendőrfőnökséget, valamint a város műszaki és közigazgatási osztályát bízták meg.

Nem tapasztalható nagyobb áremelkedés a nagyváradai piacon

130 leire akarják emelni a teavaj kilónkénti árát

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiacon közepes felhozatal mellett a következő árak alakultak ki:

Zöldésgyepiac. A zöldésgyepiac árai tartottak, egyes cikkek ára, így a levesbevaló répa és petrezselyem ára emelkedett. Részletes árak a következők: répa és petrezselyem kilója vegyesen 4—5 lei, karaláb db 1—2 lei, burgonya kg 3 lei, vöröshagyma kg 4—5 lei, fokhagyma kg 24 lei, cékla kg 2—3 lei, retek db 1 lei, őszi hónapostek csomója 1—2 lei, gyalult tök kg 3 lei, káposzta nagy fej 8 lei, kisebb 3—4 lei, keikaposzta fejenként 3—4 lei, karfiolnagyság szerint 8—12 lei, piros káposzta egész kicsi fej 3 lei, torma csomója 5 lei, spenót kg 10 lei. Szarazfőzeléknek valók: bab kg. 16, 18, 20, borsó 20, 24, 28; lencse 24—28, köles kg. 20—22, árpa kg. 6, köles kg. 20—22, pörkölt árpa kg. 18, mállészt kg. 7, tengeri kg 5—6 lei.

Gyümölcs piac. Nagy felhozatal mellett tartott árak alakultak ki. A gyümölcs piacon gyenge áremelkedés észlelhető. Legtöbbet emelkedett a csemegezőlő ára. Az árak a következők: alma fajta szerint kg 5—12 lei, körte kg 8—12 lei, dió kg 16—18 lei, gesztenye kg 16—24 lei, mogyoró lit. 12 lei, Othelló-ezölő kg. 18, csemegezőlő kg 40—65 lei, birsalma kg 10—14 lei, citrom db 4—5 lei, dióbél kg 50—60 lei.

Tej és párja 5, 5.50, 6 lei.

Tej piac. Az utóbbi héten a tej- és tejtermékek ára nem emelkedett, bár értesülésünk szerint a viszontelárusítók kérték az ármegállapító bizottságot, hogy a teavaj kilónkénti árát 120-ról 130 leire emeljék fel. Az árak a következők: tej literje 5—6 lei, tejfel falusiaknál literje 18—20, viszontelárusítóknál 30 lei, tehénturó falusiaknál kg 18 lei, viszontelárusítóknál 20 lei, juhturó kg 50 lei, sajt kg 50 lei, főzővaj kg 100 lei, teavaj kg 120 lei, Mész kg 48 lei, főzőolaj literje 34—25 lei.

Baromfi piac. Különösen nagy a felhozatal

kövérlibából. Az árak tartottak. Csirke párja 60 leitől, tyúk db 70—100 lei, sovány ruca párja 60—70 lei, kövér ruca hizott 100—110 lei, pulyka db 120—170 lei, kövér liba kicsi 180-tól, nagyobb 200-tól és első minőségű nagyfajta 300 leitől.

A hús- és kenyérárak változatlanul a régiék.

DECEMBER 5-IG BE KELL MUTATNI A KÜLFÖLDI CÉGEKEL KÖTÖTT KÉPVISELETI SZERZŐDÉSEKET. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi hivatal közli mindazokkal, akik az országban külföldi cégeket képviselnek, hogy december 5-ig be kell mutatni az ezekkel a cégekkel kötött szerződéseiket, illetve azok másolatát és fordítását. Az említett iratokat ajánlott levélben a következő címre kell elküldeni: Secretariat Plati din Oficiul Schimburilor cu Strainatate, Bucuresti, Calea Victoriei Nr. 123. (Intrarea prin str. General Manu No. 21.) Az eredeti szerződéseket a cégek visszakapják, mihielyt azokat a beküldött másolatokkal és fordításokkal a külkereskedelmi hivatal összehasonlította.

Megszűnt a nagyváradai Lederer és Kálmán-féle szeszgyár. Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad egyik legrégebbi gyárüzeme, a Lederer és Kálmán-féle szeszgyár, amelyet több, mint száz év előtt alapítottak, s amelynek istállóiban régen te ezeröttszáz ökröt is hizlaltak, — megszűntette üzemét. A gyárat leszerelték s a közel 15 ezer kiló részanyag felszerelését egymillió hatszáz ezer leiert eladták a Maracesti—Bucuresti részvénytársaságnak. A szeszgyár már régebb ideje nehézségekkel küzdött s a gyártelep nagyrésze üresen állt.

Terménykivitelünk számokban

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium statisztikája szerint október hónapban ezeme terményekből, hűvelyesekből és olajmagvakból összesen 157.584 tonnát szállított Románia a külföldnek, 21.359 tonnával többet az előző szeptember hónapnál. Az év tíz hónapja alatt együtt ez a kivitel 1.565.668 tonna volt és lényegesen több lehetett volna, ha a háborús helyzet a tengeri kereskedelmet nem korlátozta volna. Október hónapban északkeletünk felé többet Németország vett át, 80.287 tonnát, Anglia 24.694 tonnát, Belgium 19.226 tonnát vásárolt és szállított el. Az egész tíz hónapos időszak alatt az 1.565.668 tonna északkeletünk felé Németország első helyen állva, 440.865 tonnát vett át, Anglia 313.875, Olaszország 256.675 tonnát és fokozatosan kisebb tételeket a többi állam. Franciaország a kimutatásban 16.065 tonnával szerepel. A terménykivitel októberi tételei között a vezető szerep a búzáé, 80.947 tonnával, árpa 22.045 tonnával. Igen jelentékeny a tavaly még keveset jelentett szójabab tétele, 29.958 tonnával. Egyes termények kivitele már októberben is be volt tiltva, mint pl. a zabé, azóta a bab, az árpa és az olajos magvak nagy részének a kivitele is tilos és a novemberi statisztikában ezeknél erős eltolódás fog mutatkozni az előző évhez képest.

Ujabb tanácskozás a nemzetgazdasági minisztériumban az üzérkedés leküzdéséről

A kereskedelmi és iparkamarák is közreműködnek az üzérkedési törvény alkalmazásánál

Bucurestiből jelentik: C. Angelescu nemzetgazdasági miniszter elnöklése alatt értekezletet tartottak a nemzetgazdasági minisztériumban a megélhetés olcsóbbá tételével kapcsolatos intézkedések ügyében. Az értekezleten a miniszteren kívül Scarisoreanu tábornok ellátási kormánybiztos, Bendescu helyettes kormánybiztos, Petre Georgescu üzérkedési kormánybiztos, D. Negel, a bucaresti kereskedelmi és iparkamara elnöke, valamint a központi üzérkedési bizottság tagjai vettek részt. Ezen az értekezleten részletesen megvitaták a jelenlegi helyzetet, valamint a szükségessé vált intézkedéseket.

Ezen az értekezleten kívül a megbeszélések egész sorát tartották a bucaresti kereskedelmi és iparkamarában és ezekre meghívták az érdekelteket, így a gyarmatáru- és a fakereskedőket, valamint a petróleumtársaságok képviselőit.

Mindezekon az értekezleteken részt vettek az ellátási kormánybizottság vezetői is.

Az eddig lefolytatott megbeszélésekből a következőket lehet megállapítani:

Lényeges könnyítéseket léptetnek életbe a fának a vasuton való szállításánál.

A kereskedelmi és iparkamarák közreműködését kéri az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény alkalmazásánál.

Megfelelő eszközökkel odahatnak, hogy mindazok a termelők, akiknél a termelés mennyiségével és az árukkal kapcsolatban kötelezettségek vannak, ezeket százszázalékosan teljesítsék.

Tényleges ellenőrzést rendszeresítenek a való helyzet megállapítása végett.

Elvileg megállapították, hogy az üzérkedés leküzdésével kapcsolatos tevékenységet kizárólag a nemzetgazdasági minisztérium folytatja le az említett kormánybiztoságok, valamint a kereskedelmi és iparkamarák segítségével.

Lehetetlen nem NYERNIE a Sorsjátékon

Az Állami Sorsjáték új játéktérve havonta két húzást is elő, amelyek egymástól teljesen függetlenek és mindkét esetben új terv alapján történnek. A résztvevők esélyeit e módon annyira növelték, mint a világ egyetlen sorsjátéka sem tette. E két húzás napja:

DECEMBER 15., amikor a SÁRGA sorsjegyeket húzzák és

DECEMBER 18., amikor a KÉK sorsjegyeket húzzák a 21. SORSJÁTÉKRA.

Két nap alatt kb.

80.000.000 lejt osztanak szét.

Az egyik sorozat, sárga sorsjegyekkel és december 15.-i húzással, SOK ÉS KIS NYEREMÉNYT oszt szét.

A másik sorozat, kék sorsjegyekkel és december 18.-i húzással, csak NAGYON NAGY NYEREMÉNYEKET oszt szét.

Aki az új terv nyújtotta minden esélyt ki akarja használni, MINDKÉT, SOROZATON játszik.

Vásároljon azonnal sorsjegyeket, mert a sorsjegyárús nem tarthatja fenn az Ön számára a sorsjegyeket a húzás előestéjéig.

DECEMBER 15. I-KI HUZÁS TERVE SÁRGA SORSJEGYEK	
A december 15.-i sorozat sárga sorsjegyeknek húzása alkalmával az Állami Sorsjáték (matató) a következő osztható nyereményeket osztja ki:	
1	1.000.000
2	800.000
3	600.000
4	400.000
5	200.000
6	100.000
7	50.000
8	20.000
9	10.000
100	2.000
1000	200
10000	20
32.000.000	
Számtalan december 15.-én az U. F. C. R. sorsjáték (anexá) a következő osztható nyereményeket osztja ki:	
20	100.000
50	20.000
100	10.000
1000	1.000
8000	200
7.200.000	

DECEMBER 18. I-KI HUZÁS TERVE KÉK SORSJEGYEK	
A december 18.-i sorozat kék sorsjegyeknek húzása alkalmával az Állami Sorsjáték (matató) a következő osztható nyereményeket osztja ki:	
1	5.000.000
2	3.000.000
3	2.000.000
4	1.000.000
5	500.000
6	200.000
7	100.000
8	50.000
9	20.000
10	10.000
20	2.000
1000	200
32.000.000	
Számtalan december 18.-án az U. F. C. R. sorsjáték (anexá) a következő osztható nyereményeket osztja ki:	
5	400.000
50	40.000
200	10.000
4000	400
7.600.000	

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Elhangzott az első ítélet az aradi új üzérkedési bíróságon

Elítélték két országos kőolajipari vállalat aradi kirendeltségét

Aradról jelentik: Az ujonnan életbeléptetett üzérkedési törvény intézkedéseinek megfelelően az aradi városvezetés mellett is megalakult az árüzérkedési ügyekben ítélkező különleges bíróság, amely már meg is kezdte működését, amennyiben Precup vezető járásbíró kihirdette az első ítéletet, amelyet árüzérkedési ügyben hozott.

A város árellenőrző szolgálata ugyanis kihágási jegyzőkönyvet készített a Distributia és a Creditul Minier kőolajipari vállalatok aradi elosztótelepi ellen, mert az ellenőrzéssel megbízott közegek megállapítása színt mindkét elosztótelep a hivatalos árjegyzékben megállapított árnál drágábban árusították a világító-kőolajat. A jegyzőkönyvi megállapítás szerint a 4 leites hivatalos ár helyett a Distributia és a Creditul Minier literenként 5 leit, különként pedig 5,25 lejt árusította a világításhoz szükséges kőolajat.

A két vállalat védelmében, Radulescu bukaresti ügyvéd jelent meg a tárgyaláson és arra hivatkozott, hogy a kőolaj ipari termék lévén nem tartozik a városi ár megállapítás hatáskörébe. Az ügyvéd nem vette figyelembe ezek szerint, hogy éppen az üzérkedés letöréséről szóló új törvény intézkedése értelmében elkészített, közszükségleti cikkekről szóló táblázatban igenis, mint elsőrendű fogyasztási cikk szerepel a kőolaj. A bíróság éppen ezért elutasította a két kőolajipari vállalat védekezését és a Distributiát 6120 lej, a Creditul Miniert pedig 20 ezer lej pénzbírsággal sújtotta, ami ellen a megbírságot vállalatok ügyvédje felebezést jelentett be a törvényszékhez.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.

„Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.

„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.

„Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.

„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

SZÍNHÁZ

Imre Sándor könyve a színházról

Külső formájában is izléses, mutatósan szép könyv hagyta el nemrégiben a sajtót. Imre Sándor, a jónévi színház rendezője, — aki pár évvel ezelőtt a szegedi szabadtéri játékok rendezésében is feltűnést keltő művészi sikereket ért el — „Színház” címen kiadta színházesztétikájának és művészetpolitikai tanulmányait.

Imre Sándor nagy felkészülteggel, tevékeny munkával Erdélyben a színházi kulturának és annak idején a kolozsvári színházban sorozatos nagyszerű és magas színvonalú előadás megrendezésével tette általánosan ismertté és művészkörökben is becsültté a nevét. Munkáját mindenkor ihletett átéltetés, merész fantázia, de modern elgondolásai mellett is bizonyos higgadt, előkelő konzervatívizmus, a művészi hagyományok tisztelt bentartása jellemezte és mindenekelőtt mély áhítat a színház művészetének és kulturális feladatai iránt, amit fanatikus hittel és hirdetett. Azt a kulturális jelentőséget és azt a szellemet, amit Kolozsvár jelentett a magyar színház és színházművészet fejlődésében, Imre Sándor nem csak kötelezően tartotta meg a magára nézve, hanem megértette, átélte és ez a szellem jellemezte mindenkor művészi hitvallását és cselekvő munkáját is.

Természetes tehát, hogy legújabb könyvének, amelyben most tanulmányait tette közzé, szintén ez a szellem ad átfogó keretet és e teszi különösképpen jelentősé és értékessé a mi számunkra. Egyébként pedig éles kritikai szemmel, tartalmas, komoly felkészülteggel művészmunkát, műveltség és stílusoson finom egyénisége nyilatkozik meg a tanulmányokban. A könyv bevezetőjében Imre Sándor ezekkel a szavakkal bocsátja utra tanulmányait.

„Akkik a színházat szeretik s hisznek szellemi jelentőségében, szívesen fogják olvasni e könyvet, mert lelkiükben megmarad mindig annyi érdeklődés a kor minden zűrzavara mellett is, hogy nem tévesztik össze azt, ami mulandó azzal, ami örökéletű...”

Egészen bizonyos, hogy Imre Sándor könyvét valóban szeretettel és örömmel fogják fogadni mindazok, akik a színház kulturális feladataiban és szellemi jelentőségében hisznek.

A könyv címlapját és a könyvet díszítő művészi linoleummetszeteket dr. Imre Andor, a kitűnő rajzolóművész készítette.

„Paprikás csirke” A „Thalia” operett-együttesének nagyváradi vendéjátékában

Szánthó, Szécsény-Szabolcs Ernő nagyszerű zenés bohózatának sorozatos külföldi előadásai után hozzánk is eljutott ez a nagyszerű zenés bohózat, amelynek szellemes szövege, fülbemászó zenéje, ragyogó kiállításai, teljesen új diszkrét, Gróf László mesteri rendezése itt is óriási sikerre tarthat számot. Az eddigi nagy érdeklődésből ítélve a Paprikás csirke minden előadását zsefolt nélkül fogja végig élvezni. A Paprikás csirke főszerepeit Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Rajnai Elli, Gróf László, Csoka József, Csengery Aladár és Szendrey Misi játsszák. A zenekart Szabó Ica vezényli. A darab már eddig is népszerű slágereit a szünetekben Szabó Ica és Kőszegi Margit éneklék. — A Paprikás csirke hétfőn este 9, kedd délután 6, szerda délután 5 és szerda este 9 órakor lesz a színház műsorán mindenkor rendezés helyarával.

Tekintettel az óriási érdeklődésre, jegyekről ajánlatos lesz mindenkinek elővételben gondoskodni, a színház elővételi pénztárnál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

MEGKEZDTE ELŐADÁSAIT ARADON AZ ERDÉLYI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ. Aradról jelentik: Az Erdélyi Magyar Kamaraszínház, Mészáros Béla művészeti és Felhő Ervin ügyvezető igazgatók irányításával kaput nyitott. A volt Ujságíró Klub társalgójában létesített kis színház megnyitó előadását, a *Művészpár* bemutatóját a közönség a legnagyobb szeretettel fogadta. Mészáros Béla, az új intézmény igazgatója Károly Sándor prologójával köszöntötte a közönséget és kifejtette a maroknyi együttes célkitűzéseit. A Kamaraszínház már jellegénél fogva sem törekszik nagy színházi hatásokra, hanem főleg finom hangulatú művek színrehozatalával igyekszik a közönség támogatását megnyerni. A *Művészpár* előadása az együttes színházi képességéről kitűnő képet nyújtott. A közönség különösen az est központjában álló Erényi Bóskét ünnepte.

SPORT

Kapuzárás az A) ligában

A Rapid F. C. az őszi első

Ismét vereséget szenvedett a Vénus. — Négyes holtverseny a második helyen. — Döntetlen a temesvári rangadó. — A Rapid FC is leadott egy pontot. — A Glória CFR hatyudala: legyőzte a Kárpát FC-t

Vasárnap lejátszották az A) liga utolsó őszi fordulóját is. Tavaszig szünetelnek a bajnokság küzdelmei. Két héttel ezelőtt még elsőnek látszott a Vénus, de az utolsó két forduló teljes felforgatta az élcsoporthelyét. Az elmúlt vasárnap vereséget szenvedett Vénus, s most vasárnap ismét leadott egy pontot. A Rapid FC ugrott az élre s bár leadott egy pontot mégis két pont előnnyel rajtol a tavaszi küzdelmekbe. A második helyen egyenlő pontszámmal nagy holtverseny állt elő, két temesvári és két bucaresti csapat között. A Vénus rosszabb gólarányával a negyedik, míg a bajnokverő diáksapat a harmadik. Temesváron a helyi rangadó döntetlen eredménnyel zárult, de a Ripensia így is megőrizte második helyét. Gyönyörű teljesítmény a TMAC ötödik helyezése. Egyenlő pontszámmal végzett a Ripensiaval és a tavalyi bajnok Venussal az idén felkerült csapat. Általában a B.) liga tavalyi bajnokai kitűnően szerepeltek. A Sportul Studentesc és a Kárpát FC is kitett magáért. A kiesési zónában a Juventus, a Victoria és a Gloria CFR van

Sportul Studentesc—Venus 3:2 (2:1)

Bucuresti, 7000 néző, bíró Kroner Emil. Ismét gyenge napot fogott ki a Venus. A lelkesen játszó diáksapat megérdemelten győzött. Góllövők: Dragan (2) és Popescu illetve Bodola és Humis. Szünet után Humis ellőtt egy 11-es.

Rapid FC—Juventus 2:2 (0:0)

Bucuresti, 3000 néző, bíró Voica. Erős, néha durva mérkőzés. A bíró kiállította Moldoveanut

és Sipost a Rapidból, Naciut és Sinkot pedig a Juventusból. Az eredmény reális. Góllövők: Bogdan és Auer (11-esből) illetve Proszler (az egyiket 11-esből).

Gloria CFR—Kárpát FC 1:0 (1:0)

Galati, 2000 néző, bíró Ceareanu. A hazai együttes szerencsével nyert. Az egyetlen gólt Deményi lőtte. Talán ez volt a galati csapat utolsó szerplése az A.) ligában...

AMTE—Victoria 2:1 (1:1)

Arad, 1200 néző, bíró Huniade. Gyenge nézői küzdelem, megérdemelt győzelem. Góllövők: Szaniszló II. és Batrin illetve Cocuban II.

Ripensia—TMAC 1:1 (1:0)

Temesvár, 4000 néző, bíró Crutescu. Változatos és izgalmas küzdelmet vívott a két csapat. A 21. percben Marcu szerzte a Ripi vezető gólját. Szünet után a 31. percben Possák egyenlített.

UDR—Unirea Tricolor 5:4 (2:2)

Resica, 1500 néző, bíró Olteanu. A csatársorok kitettek magukért. A védelmek elég gyengén működtek. Góllövők: Pacurar (2), Zsicsik (2) és Schira illetve Alexandrescu (2) és Kovács (2).

A bajnokság táblázata így fest:

1. Rapid FC 15 ponttal. 2. Ripensia 13. 3. Sportul Studentesc 13. 4. Venus 13. 5. TMTE 13. 6. Kárpát FC 11. 7. UDR 11. 8. AMTE 10. 9. Unirea Tricolor 10. 10. Gloria CFR 9. 11. Victoria 7. 12. Juventus 7 ponttal.

Belejezödtek a B) liga őszi küzdelmei

Vasárnap játszották le a B) liga harmadik csoportjában az elmaradt mérkőzéseket. A Törekvés és a Sodronyipar győzött, az „U” pedig játék nélkül kapott két pontot. A bajnoki sorrend azonban nem változott. Eredmények:

Nagyvárad: Törekvés—Olimpia 3:1 (1:0).

Aranyosgyéres: Sodronyipar—RMTE 1:0 (1:0).

Kolozsvár: Universitatea—Monopol forfajt. A Monopol nem jelent meg a pályán.

A Hungária nyerte az „örök rangadó”-t

Vereséget szenvedett a Kispest

Budapestről jelentik: A magyar N. B. vasárnapi fordulója több váratlan eredményt hozott. A listavezető Kispest vereséget szenvedett a Törekvéstől és pontot adott le az Újpest is. Az „örök rangadó” a Hungária fölényes győzelmét hozta. Részletes eredmények a következők:

Hungária—Ferencváros 3:0 (1:0). Góllövők: Dudás, Turay és Béky. Posa 11-esét Szabó ki-védte.

Újpest—Szeged 0:0.

Törekvés—Kispest 3:1 (1:0).

Haladás—Szolnok 2:1 (1:1).

Bocskay—Taxi 2:1 (1:1).

Elektromos—Kassa 4:2 (2:0).

Külföldi sporteredmények

Chemnitz: Németország—Szlovákia válogatott 3:1 (0:0).

Belgrád: Jugoszlávia—HASK 1:1.

Zágráb: Gradjanszky—Beogradszky 1:1. A szerb és horvát csapatok tornájának első fordulója tehát kettős döntetlennel végződött.

Arcáhiadetek

Különféle

szavanként 3 lel

Keresek

bodega, vendéglő helyiséget Nagyváradon. Lélepest fizetek jómene-telű üzletért. Breck Pál, Pocluşa jud. Bihor

Adás-vétel

szavanként 3 lel

Keresem megvételre használt, de jó karban levő „Petőfi Sándor összes költeményei” c. könyvsorozatot. Ajánlatokat, ármegejelöléssel, e lap kiadójába kérek.

Veszek

magas arany, ezüst, briliáns ékszereket. Haslinger ékszerész, Nagyvárad, 3d. Reg. Ferdinand No. 8.

Keresek

jókarban levő 90x90 ke-rek díófa furniós asztalt. Cimeket a kiadóba

Vennék

használt, jó állapotban fürdőkádát. Nagyvárad Str. Tache Jonescu 40.

PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Készült a Szent László-nyomda Rt. közforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

GENZURAT

Veszek arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszerárúház Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Padlás lomot,

mindenféle ócska dolgokat veszek, hívásra házhoz megyek. Klein, Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2. szám.

Lakás

szavanként 3 lel

Egyszobás,

konyhás lakás mellék-helyiségekkel kiadó. — Nagyvárad, Parcul Carmen Silva No. 6.

Központban

kiadó csinosan butoro-zott tiszta szoba, nagyon olcsón, azonnalra is. Nagyvárad, A. Muresanu 5., utcai lakás.

Allást kezes

szavanként 1 lel

Képzett ápolónő

beteg mellé ajánlkozik. Masszirozást vállal. Ertekezni: Nagyváradon, I. C. Bratianu 16. szám (első 16.)